

Edese Impactmonitor COVID-19

20 augustus 2020

Aan het begin van 2020 hadden nog weinigen gehoord van het nieuwe coronavirus COVID-19. In een paar maanden tijd leidde het tot een wereldwijde pandemie. Het coronavirus heeft een onvoorstelbare impact op het openbare leven en op het persoonlijke leven van velen. Van economie tot veiligheid en van cultuur tot het welzijn van inwoners zelf. Dat het nog niet voorbij is, ondervinden we recentelijk. Na een aanvankelijke daling van het aantal besmettingen met het coronavirus neemt dit de laatste weken weer toe.

De Edese Impactmonitor COVID-19 brengt trends en ontwikkelingen als gevolg van corona in beeld. De monitor is bedoeld als onderlegger om te komen tot weloverwogen keuzes. Het stelt de gemeenteraad in staat om de keuzes die het college maakt te kunnen wegen.

In deze monitor zijn de meest relevante en beschikbare gegevens samengevat. Daarbij is duiding ('Wat zeggen deze cijfers ons?') minstens even belangrijk. Cijfers laten maar een deel van het verhaal zien. Daarom vindt u in deze monitor enkele korte impressies waarin Edese ondernemers, bestuurders, professionals en vrijwilligers ieder vanuit hun eigen invalshoek en ervaringen vertellen over de impact van corona op hun organisatie, op hun werkzaamheden en op de Edese samenleving.

Deze eerste editie van de monitor is bijgewerkt tot 21 augustus 2020. Medio oktober verschijnt de tweede editie. De inhoud passen we aan in lijn met relevante ontwikkelingen en beschikbare data. Suggesties en aanvullingen zijn van harte welkom. Neem hiervoor contact op met so@ede.nl.

Inhoud

1. COVID-19 in Ede	5
2. Economie	8
2.1 Bedrijfsresultaten eerste helft 2020	9
2.2 Verwachtingen economische structuur Ede	11
2.3 Economische verwachting landelijk	13
2.4 Doorvertaling economische verwachting CPB naar Ede	14
2.5 Consumentenvertrouwen landelijk	15
2.6 Ondernemersvertrouwen	16
2.7 Beroep op ondersteuning ondernemer - Tozo	18
2.8 Beroep op ondersteuning ondernemer - NOW	20
2.9 Werkloosheid	21
2.10 Faillissementen	22
2.11 Vacatures	23
2.12 Bezoek aan Ede-Centrum	24
2.13 Woningmarkt	25
3. Sport en cultuur	26
3.1 Sport	27
3.2 Cultuur	29
4. Sociaal domein	31
4.1 Beroep op ondersteuning inwoners	32
4.2 Meldingen schulddienstverlening	33
4.3 Wmo gebruik en ervaringen	34
4.4 Ervaringen mantelzorgers	36
4.5 Jeugdhulp gebruik en ervaringen	38
4.6 Onderwijs en noodopvang	40
5. Veiligheid en criminaliteit	41
5.1 Geregistreerde criminaliteit	42
5.2 Overlastmeldingen en veiligheid thuis	44
6. Samenleven	46
6.1 Samenleven	47
7. Gebruikte bronnen	49

In gesprek met ...

Mirjam van 't Veld — Ziekenhuis Gelderse Vallei	7
Hans Bom — hotel De Sterrenberg	10
Harold Lenselink — Akoesticum	12
Alan Geensen — Verhuurstad	17
Kirsten van Alphen — Sportservice Ede	28
Karel de Krijger — Oratoriumvereniging COV-Excelsior	30
Anke Visserman — 's Heeren Loo	35
Jolien Kohlmann-Bins — Het Maanderzand	37
Annemieke Teule — Marnix College Ede	39
Carola van Eersel — Afdeling Toezicht gemeente Ede	43
Michaël La Roi — Leger des Heils	45

Samenvatting

Meer onderlinge steun maar negatieve impact op sociale contacten, sport en cultuur

Bijna een derde van de inwoners heeft tijdens de coronaperiode meer hulp geboden aan mensen in de directe omgeving. Corona heeft een sterke invloed op de sociale contacten. Vier op de vijf inwoners ervaart negatieve gevolgen. Ook op het gebied van sport en culturele activiteiten ondervinden inwoners vooral negatieve gevolgen.

In Ede relatief laag aantal besmettingen en ziekenhuisopnamen

In vergelijking met gemeenten zoals Apeldoorn en Arnhem kent gemeente Ede een relatief laag aantal besmettingen en ziekenhuisopnamen.

Klap voor Edese sectoren sport, cultuur, recreatie en horeca

In lijn met het landelijke beeld is ook in Ede in de sectoren sport, cultuur, recreatie en horeca sprake van een grote impact. De sportsector lag lange tijd stil. Er is onzekerheid of verenigingen en sportscholen hun leden en klanten kunnen vasthouden en in het geval van verenigingen ook sponsorgeld kunnen binnenhalen. Voor de zwembaden is het ongewis of het aantal abonnementen hetzelfde blijft en of het bezoekersaantal weer terugkeert naar het oude niveau. De culturele sector kwam in maart tot stilstand. Sinds 1 juni start de culturele sector weer op met strenge restricties en voorwaarden. In de praktijk betekent dit dat de mogelijkheden voor activiteiten (evenementen, concerten en voorstellingen) beperkt zijn. Instellingen die voor een groot deel van hun inkomsten afhankelijk zijn van kaartverkoop en sponsoring van bedrijven zijn het hardst getroffen. Er zijn financiële knelpunten bij Akoesticum, de Edesche Concertzaal, Cultura en de Edese musea. Ook de amateurkunstverenigingen worden geraakt. Sinds 1 juni zijn restaurants en cafe's weer open met restricties. Diverse eet- en drinkgelegenheden vonden oplossingen om hun zaak coronaproof te maken. Er ontstonden ook (nieuwe) initiatieven zoals maaltijdverstrekking en afhaal door restaurants. De onzekerheid blijft echter groot.

Edese economie vooralsnog relatief weerbaar

Het Centraal Planbureau gaat er - bij het uitblijven van een tweede golf - vanuit dat de Nederlandse economie in 2020 krimpt met 5 procent, gevolgd door 3 procent groei in 2021. De werkloosheid loopt op richting 7 procent in 2021. Volgens Onderzoeksbureau Panteia doet de provincie Gelderland het naar verwachting economisch beter dan landelijk. De Edese economie bestaat voor een groot deel uit zorg, zakelijke dienstverlening en onderwijs en is daardoor relatief weerbaar. Het aantal faillissementen laat nog geen duidelijke ontwikkeling zien.

Tijdelijke noodsteun draagt bij aan veerkracht

Ondernemers en bedrijven kunnen gebruikmaken van tijdelijke steunmaatregelen. 855 Edese bedrijven maakten gebruik van de Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW). Het aandeel bedrijven dat NOW-steun kreeg ligt circa 10 procent lager dan het landelijk gemiddelde. Edese zelfstandig ondernemers dienden bijna 2.000 aanvragen in voor de Tijdelijke overbruggingsregeling voor zelfstandig ondernemers (Tozo). Zij beoordelen het aanvraagproces voor de Tozo-regeling met een 7,9.

Het aantal inwoners met een Werkloosheidswet-uitkering stijgt, echter minder snel dan landelijk. Vooral mensen met flexibele contracten zoals jongeren of mensen in een al kwetsbare positie komen in de WW. Ook het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering stijgt. Omdat inwoners nu gebruik maken van steunmaatregelen en WW-rechten hebben, zal veel werkloosheid later zichtbaar worden door een toename van bijstand. De steunmaatregelen lijken vooralsnog hun werk te doen. Veel gevolgen worden de komende maanden en in 2021 pas zichtbaar. De steunmaatregelen dragen bij aan de veerkracht van instellingen en bedrijven. Dat is echter geen (langdurig) houdbare situatie.

Bewoners in kwetsbare positie geraakt

In de meeste gevallen kon tijdens de lockdown de zorg en ondersteuning voor inwoners worden gecontinueerd. Bij Wmo (33 procent) en Jeugdhulp (44 procent) vonden weliswaar onderbrekingen plaats; veel zorg is anders vormgegeven of uitgesteld. In dezelfde periode is veel sociale steun georganiseerd; door inwoners, partijen uit de sociale basis, het onderwijs en door zorgaanbieders.

Meer dan de helft van de mantelzorgers (53 procent) vindt de taken zwaarder dan in de periode vóór corona. Voor die inwoners waarvan hun naaste normaliter gebruik maakt van dagbesteding of dagopvang is in de overgrote meerderheid (96 procent) van de gevallen deze ondersteuning onderbroken (geweest) vanwege besmettingsgevaar.

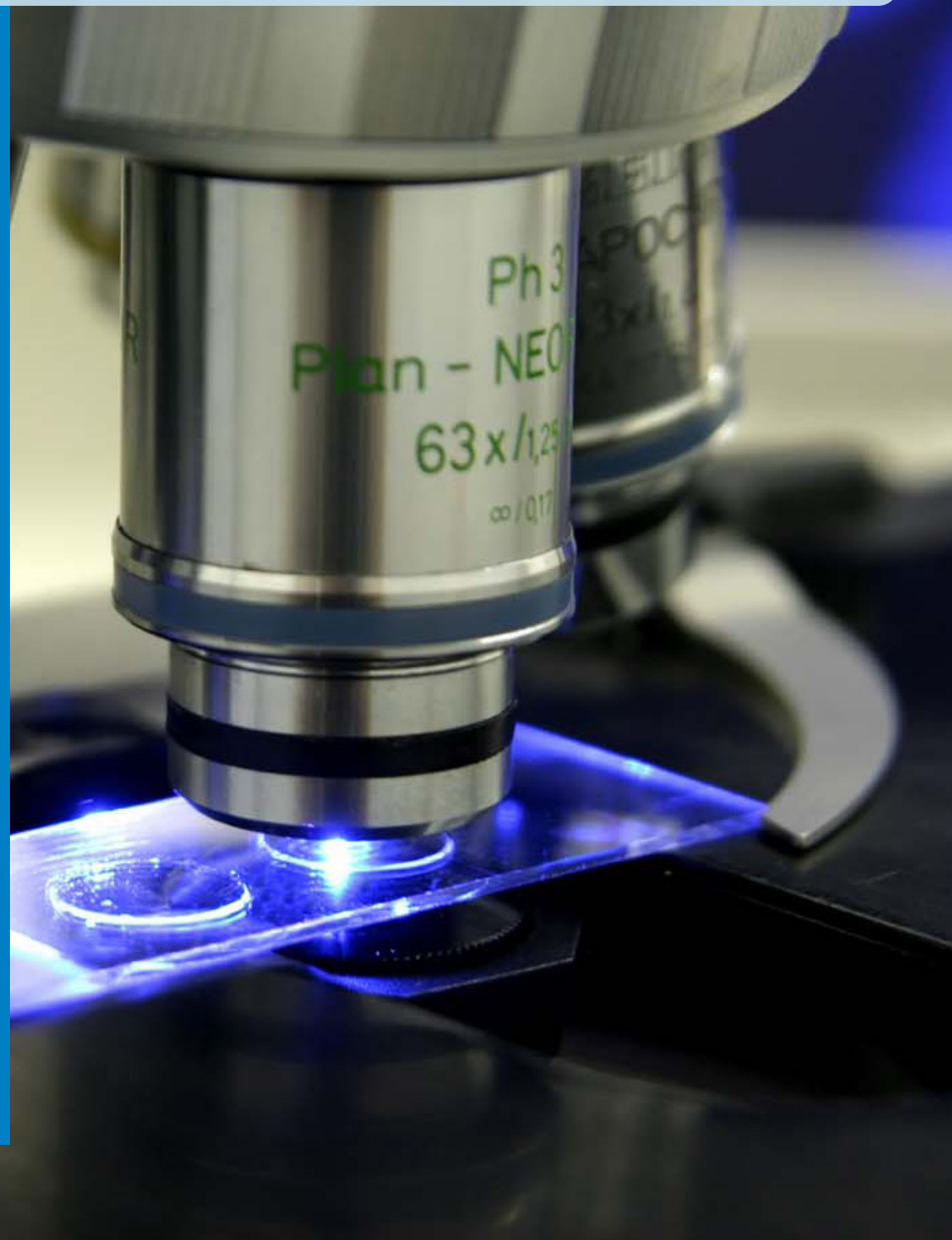
Toename maatschappelijke spanning

We zien een toename van persoonlijke en maatschappelijke spanning. Er zijn in de afgelopen periode aanzienlijk meer meldingen binnengekomen over spanningen in de directe leefomgeving, zoals burenruzies, jeugdoverlast en geluidsoverlast. Ook is er een toename van drank- en drugsoverlast en een toename van het aantal meldingen over personen met verward gedrag. Tijdens de lockdown zijn de meeste vormen van geregistreerde criminaliteit sterk gedaald. Sinds de versoepeling van de coronamaatregelen is de geregistreerde criminaliteit tot en met juni weer toegenomen. In juli is weer een afname te zien. Uit zowel landelijke als lokale cijfers blijkt dat internetcriminaliteit en fraude bovengemiddeld stegen.

1

COVID-19 in Ede

Covid-19 in Ede

COVID-19 in Ede t/m 20 augustus

Bron: RIVM

260

inwoners zijn positief op corona getest

53

inwoners zijn met corona in het ziekenhuis opgenomen

20

inwoners zijn aan de gevolgen van corona overleden

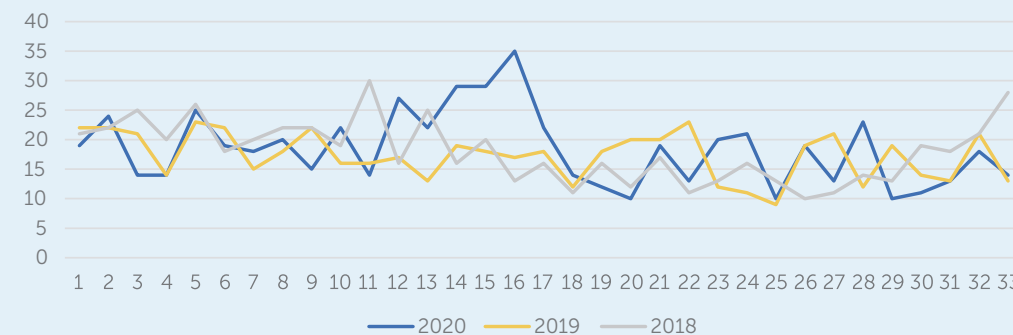
COVID-19 vergeleken met omliggende gemeenten

Bron: RIVM, t/m 20 augustus

	Ede	Apeldoorn	Arnhem	Utrecht	Veenendaal
Besmet per 100.000 inwoners	221,9	302,8	299,3	507,1	314,3
Ziekenhuisopnamen per 100.000 inwoners	45,2	59,2	41,5	76	70,7
Overleden per 100.000 inwoners	17,1	30,5	19,8	33	16,5
Aantal inwoners per KM²	368	482	1.649	3.811	3.417
Besmet per KM²	0,8	1,5	4,9	19,3	10,7

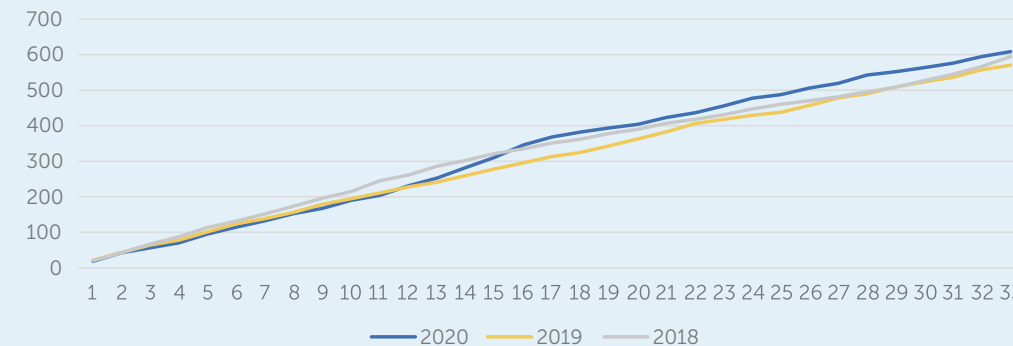
Aantal sterfgevallen gemeente Ede 2018 - 2020

Bron: gemeente Ede

Cumulatief aantal sterfgevallen gemeente Ede 2018 - 2020

Bron: gemeente Ede

Tot en met 20 augustus zijn er in totaal 20 inwoners waarvan vaststaat dat ze zijn overleden aan de gevolgen van corona. Sinds mei daar zijn daar geen nieuwe overledenen bijgekomen. Het aantal aan corona overleden Edenaren ligt in werkelijkheid net als de landelijke cijfers hoger omdat niet alle overleden worden getest op het virus. In het totaal aantal sterfgevallen zien we dat er in maart en april van dit jaar meer inwoners zijn overleden dan in dezelfde maand van 2018 en 2019. Tot 16 augustus (week 33) zijn er in 2020 14 inwoners meer gestorven dan in 2018 en 38 meer dan in 2019. Doordat er vooral mensen uit de risicogroep overlijden, treedt er na zo'n periode van een virus vaak ondersterfte op. Een periode dat er minder mensen dan gemiddeld sterven. Dit zien we op dit moment in Ede in beperkte mate.

Mirjam van 't Veld is voorzitter van de Raad van Bestuur bij Ziekenhuis Gelderse Vallei.

"Toen de intensive care halverwege maart snel volstroomde met ernstig zieke patiënten wisten we bijna niks over het virus. Er was geen draaiboek. We moesten alles zelf uitvinden. In een week tijd bouwden we het ziekenhuis om: we creëerden gescheiden patiëntenstromen om besmetting te voorkomen, richtten drie corona-afdelingen in en bouwden de IC uit."

"Zorg die kon worden uitgesteld, werd uitgesteld. Verpleegkundigen en artsen van andere afdelingen werden ingezet om de coronazorg aan te kunnen. Die zorg is mentaal zwaar omdat patiënten zo ernstig ziek zijn. Bovendien is er steeds het risico op besmetting. Het was een heftige tijd. Tegelijkertijd heerste er een enorme teamspirit en verbondenheid onder het personeel. Dat gaf veel positieve energie. Ook de steunbetuigingen uit de Edese samenleving waren hartverwarmend. Die hebben ons er echt doorheen gesleept."

"Inmiddels liggen draaiboeken klaar voor de tweede golf. Wat dat betreft houd ik mijn hart vast. Er worden alweer dagelijks ernstig zieke coronapatiënten opgenomen. Normaal gesproken zeg je na een crisis tegen het personeel: doe het wat rustiger aan. Nu hebben ze te weinig hersteltijd gehad. Waar ik me ook zorgen over maak is het maatschappelijk draagvlak voor de strenge coronaprotocollen. Het begrip begint wat af te kalven. Maar alleen als iedereen zich aan de regels houdt, kunnen we een scenario zoals in maart voorkomen."

Mirjam van 't Veld

"De steunbetuigingen uit de Edese samenleving hebben ons er echt doorheen gesleept"

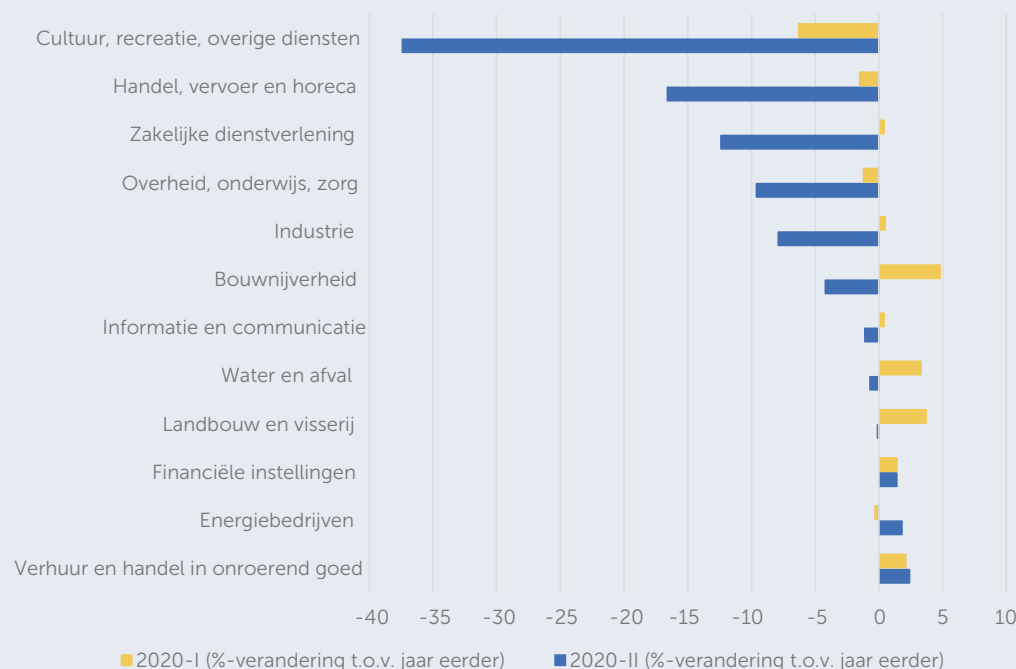
2

Economie

Toegevoegde waarde naar bedrijfstak (volume), Nederland

Bron: CBS

2.1 Bedrijfsresultaten eerste helft 2020

Grote krimp voor cultuur, sport en recreatie

In de sector cultuur, sport en recreatie zijn veel ondernemers door de coronacrisis in de rode cijfers beland. Dit beeld zien we ook terug in Ede. De productie in deze sectoren was landelijk in het tweede kwartaal 37,4 procent lager dan een jaar eerder. Evenementen en voorstellingen mogen niet meer plaatsvinden sinds de coronacrisis, sportclubs hebben hun deuren grotendeels moeten sluiten. Vanaf 1 september zijn er weer meer mogelijkheden, maar voor veel initiatiefnemers maken de voorwaarden en beperkingen het te complex om daadwerkelijk weer evenementen op een rendabele manier te organiseren.

Sterke verliezen voor horeca en detailhandel

Landelijk leed 77 procent van de horeca-ondernemers verlies. In Ede zien we eenzelfde beeld. De horeca sloot (grotendeels) halverwege maart en mocht op 1 juni weer open met restricties. De hotels deden het veel minder goed dan de andere logiesaccommodaties zoals kampeerterreinen, vakantiehuisjes en bungalowparken. Bij deze groep zijn de inkomsten uit vaste standplaatsen wel doorgelopen en konden bezoekers in sommige gevallen gebruik maken van vakantiehuisjes. Ook kozen mensen, als ze al op vakantie gingen, vaker voor vakantie in eigen land. Dat zien we sterk terug in de omgeving van Ede en op de Veluwe. Diverse eet- en drinkgelegenheden vonden vrij snel oplossingen om hun zaak coronaproof te maken. Er ontstonden ook (nieuwe) initiatieven zoals maaltijdverstrekking en afhaal door restaurants. Voor veel horecabedrijven is de toekomst echter nog erg onzeker, zeker voor restaurants en cafés. In de detailhandel leed vooral de kledingbranche zware omzetverliezen.

Nog geen sterke effecten in de bouw

De bouw produceerde landelijk (licht) minder dan een jaar eerder (-4,2 procent). Door de lange doorlooptijden krijgt deze sector mogelijk pas later te maken met de effecten.

Meer dan 20 procent krimp in de zorg

De landelijke krimp van de zorg met bijna 21 procent is vooral toe te schrijven aan het feit dat er door de coronacrisis minder gezondheids- en zorgdiensten zijn geleverd. In ziekenhuizen zijn in het tweede kwartaal veel afspraken en operaties uitgesteld of geannuleerd. Huisartsen leverden minder zorg in de periode waarin de coronapandemie op zijn hevigst was. Ook bij fysiotherapeuten zijn behandelingen afgezegd of uitgesteld.

Krimp in uitzend- en reisbranche

In de zakelijke dienstverlening is er vooral bij de uitzend- en reisbranche sprake van een grote impact. Voor de uitzendbranche geldt dat deze sterk afhankelijk is van de zwaar getroffen sectoren horeca en handel. Reizen blijft voorlopig een onzekere factor, waardoor de verwachting is dat die impact nog niet afgelopen is.

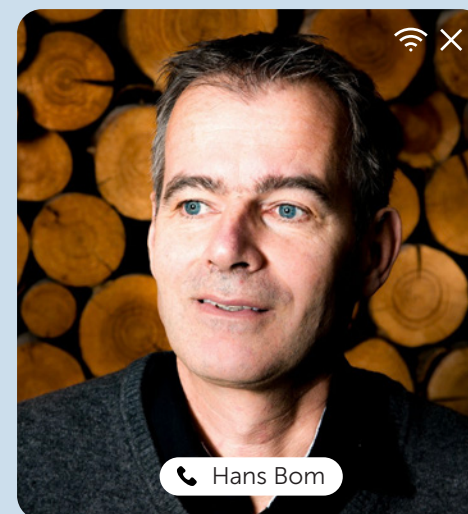
Hans Bom is eigenaar van hotel De Sterrenberg in Otterlo.

"Vanaf half maart moesten we tweeënhalve maand dicht. Ik was blij dat de overheid met de NOW-regeling kwam om te helpen met de salarissen. Alleen werd gesproken van een bijdrage van 90% in die som, terwijl dat in praktijk neerkwam op 62%. Dat is een zware opgave zonder inkomsten, terwijl de vaste lasten doorlopen."

"Sinds juni zijn we weer open en het is gelukkig druk. Fantastisch, maar de bedrijfsvoering vraagt meer werk. Schoonmaken is ingewikkelder en we hebben minder plek voor gasten in het restaurant, dus moeten we met verschillende shifts werken. En na iedere shift moeten we alles opnieuw in orde maken. Alle horeca in de omgeving heeft die werkdruk, dus het is lastig medewerkers te vinden."

"Ik heb financiële zorgen, maar de crisis bracht ook positieve zaken. Doordat we niet meer met een ontbijtbuffet werken, maar de gasten vooraf laten bestellen, hoeven we bijna geen voedsel weg te gooien. Dat was al jaren ons streven. We krijgen ook geweldige reviews: doordat we minder gasten in het restaurant of wellness kunnen ontvangen, ervaren gasten aandacht en rust."

"En in de periode na de sluiting woonde ik met mijn vrouw, dochter en kleindochter in het hotel. Dat was een heel mooie periode waarin we gezamenlijk het onderhoud pleegden en een moestuin aanlegden. Als ik door het raam zie hoe die in bloei staat en dat de keuken er dagelijks oogst, vind ik dat een prachtige verbetering."

"Fantastisch dat het druk is, maar de bedrijfsvoering vraagt meer werk"

Groei- en krimpverwachting per sector

Bron: UWV & LISA, 2020

sectoren waar **groei** wordt verwacht

- Zorg en welzijn
  - Openbaar bestuur
  - Post en koerier
- betreft circa **24%** van de banen in Ede

sectoren waar **weinig tot geen krimp** wordt verwacht

- Onderwijs
  - Detailhandel food
  - Financiële instellingen
  - Informatie en communicatie
  - Voedings- en genotmiddelenindustrie
  - Verhuur van en handel in onroerend goed
  - Energie, water en afval
  - Fruit- en groenteteelt
- betreft circa **21%** van de banen in Ede

sectoren waar **gemiddelde krimp** wordt verwacht

- Reclamebureaus, architecten en accountantskantoren
  - Groothandel Bouwnijverheid
  - Vervaardiging consumentengoederen
  - Goederenvervoer
  - Logistieke diensten
  - Chemische industrie
- betreft circa **33%** van de banen in Ede

sectoren waar **grote krimp** wordt verwacht

- Detailhandel non-food
  - Metaal en technologische industrie
  - Kappers, nagelstudio's en massagesalaons
  - Personenvervoer
  - Goederenvervoer
  - Autohandel
- betreft circa **13%** van de banen in Ede

sectoren waar **zeer grote krimp** wordt verwacht

- Horeca
  - Cultuur, sport en recreatie
  - Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling
  - Sierteelt
  - Reisbureaus
- betreft circa **9%** van de banen in Ede

2.2 Verwachtingen economische structuur Ede

Gezondheidszorg grootste sector in Ede

De gezondheidszorg is met een zesde van de werkgelegenheid de grootste sector in Ede. Na de gezondheidszorg is zakelijke dienstverlening de grootste sector met eveneens bijna een zesde van de werkgelegenheid in Ede.

Kleinere bedrijven leveren grote bijdrage aan werkgelegenheid

In absolute zin vormen kleinere bedrijven (minder dan 5 personen) een groot aandeel binnen de Edese economie. Deze bedrijven leveren een belangrijke bijdrage aan de werkgelegenheid binnen Ede.

Krimp verwacht in meeste sectoren

Het UWV maakte in juni op basis van impactanalyses van banken, het Centraal Planbureau en het Economisch Instituut voor de Bouw een classificering van de mate van impact op de werkgelegenheid voor verschillende sectoren in FoodValley. De sectoren die de sterkste krimp in werkgelegenheid zullen ondervinden, zijn de horeca, logiesverstrekking, cultuur, sport en recreatie en verhuur van roerende goederen. In Ede zijn deze sectoren goed voor circa 9 procent van de werkgelegenheid. Ook hard geraakt worden de detailhandel (niet food), de maakindustrie, personenvervoer, persoonlijke dienstverlening en handel in en reparatie van auto's. Van de Edese banen behoort circa 13 procent tot deze sectoren. Aan de andere kant zijn er ook bedrijven die minder geraakt worden door de crisis. In de zorg en het openbaar bestuur zal naar verwachting meer werkgelegenheid ontstaan. Net als landelijk, zorgen deze sectoren ook in Ede voor veel werkgelegenheid.

Harold Lenselink is directeur van het Akoesticum.

"We zouden stampvol zitten deze zomer. Concerten, repetities, try-outs, trainingen, workshops... Vanaf half maart stroomden de annuleringen binnen. Een enorme klap. We zijn een private stichting."

"Onze core business is het samenbrengen van grote groepen mensen: zowel musici en kunstenaars als publiek. Dat kon van de een op de andere dag niet meer. We besloten niet te gaan zitten wachten tot de zondvloed voorbij was. Wat konden we wél doen? Het voordeel is dat we over ruimte beschikken: we hebben grote zalen en ook de vele brede trappen en gangen bieden mogelijkheid om makkelijk afstand te houden. Zo ontvingen we boekingen van mensen die ons eerder niet kenden."

"Ook op een andere manier boorden we een nieuw publiek aan: normaalgesproken worden de slaapkamers vooral bezet door groepen die voor trainingen komen. Nu doopten we onszelf om tot 'cultuurhotel'. Voor vakantievierders in eigen land die een paar dagen Veluwe willen combineren met een culturele activiteit. De evenementen zijn allemaal kleinschalig. Ter vergelijking: in het Auditorium passen 300 mensen, nu mogen er maximaal zestig in. Economisch is die kleinschaligheid rampzalig. We lopen dit jaar een miljoen aan omzet mis."

"Of we de coronaklap kunnen opvangen, hangt af van verschillende factoren: de medewerking van onze financiële partners, de snelheid waarmee de markt zich herstelt en de vorm die de NOW-regeling vanaf oktober zal krijgen. Waarschijnlijk is pas rond de zomer van 2021 alles weer 'normaal'. Aan de inzet van het personeel en de vibe die hier hangt zal het niet liggen. Iedereen is ontzettend betrokken en positief. Dat geeft vertrouwen en energie."

"Waarschijnlijk is pas rond de zomer van 2021 alles weer 'normaal'"

Scenario's Centraal Planbureau (CPB)

Bron: CPB, 2020

	2020	2021
Scenario 1		
3 maanden contactbeperkingen	-1,20%	1,60%
Scenario 2		
6 maanden contactbeperkingen		
Industrie zwaarden getroffen	-5,00%	3,80%
Wereldhandel zakt weg		
Scenario 3		
6 maanden contactbeperkingen		
Problemen in de wereldeconomie	-7,70%	2,00%
Langere en diepere recessie		
Scenario 4		
12 maanden contactbeperkingen		
Recessie houdt anderhalf jaar aan mede door problemen in buitenland en problemen financiële stelsel	-7,30%	-2,70%

2.3 Economische verwachting landelijk

Vier scenario's voor de economische impact

Meerdere partijen, zoals CPB, DNB en UWV, maken ramingen van de economische impact van corona. Het CPB werkt met vier scenario's. Deze verschillen in duur van de contactbeperkingen en doorwerking van de economische gevolgen.

Het eerste scenario is niet meer realistisch, omdat inmiddels gebleken is dat de contactbeperkingen van langere duur zijn en de gevolgen voor de economie veel groter. Voor scenario 2 is de verwachting dat er rond 6 maanden contactbeperkingen zullen zijn, de economische groei met 5 procent vermindert in 2020 en met 3,8 procent groeit in 2021.

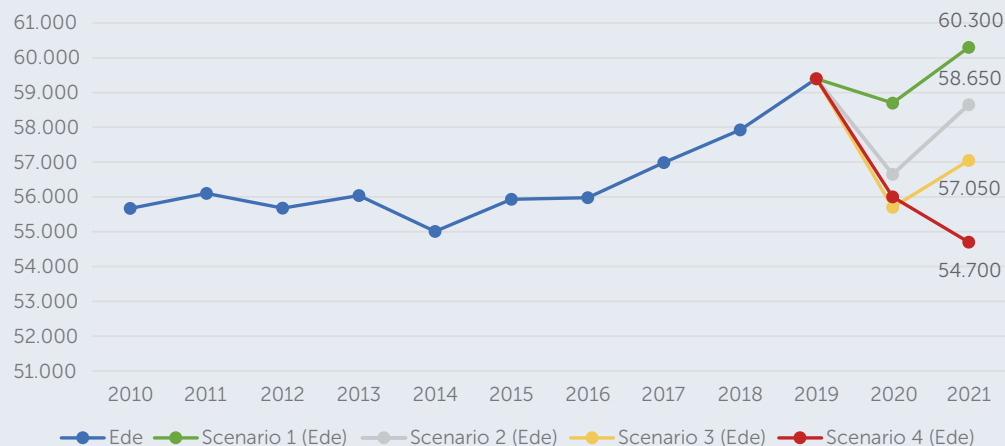
In scenario 3 wordt uitgegaan van 6 maanden contactbeperkingen. Door problemen in de wereldeconomie wordt een langere en diepere recessie verwacht, met een afname van de economische groei van 7,7 procent in 2020 en een groei van 2 procent in 2021. Het 'zwaarste' scenario, scenario 4, gaat uit van 12 maanden contactbeperkingen, meer problemen in het buitenland en het financiële stelsel. In dit scenario wordt uitgegaan van een afname van de economische groei van 7,3 procent in 2020 en een afname van 2,7 procent in 2021.

Gezien het verloop van de coronacrisis, het wegvallen van de productie in sommige sectoren en de mondiale gevolgen voor de economie is de huidige verwachting dat scenario 3 of 4 het meest waarschijnlijk zijn.

Meer informatie over de [CBP raming](#) van maart 2020.

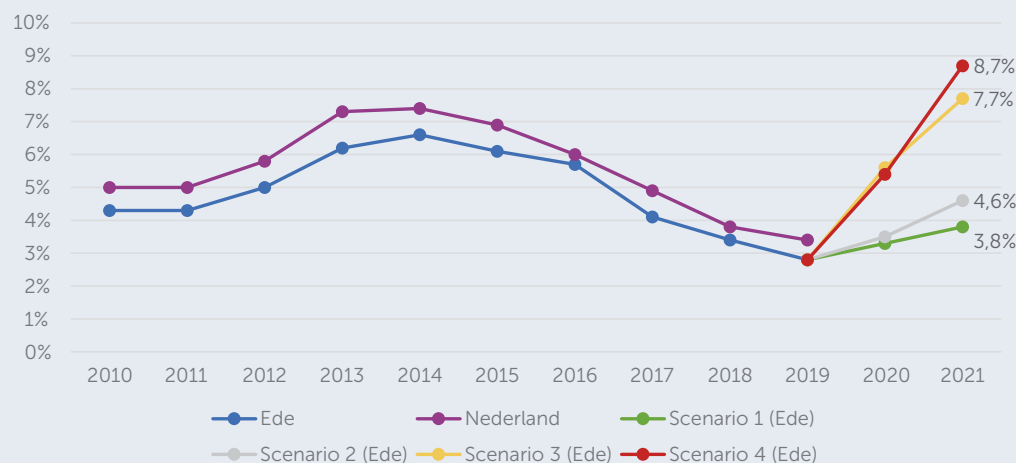
Scenario's werkgelegenheid vertaald naar gemeente Ede

Bron: CBS en CPB, 2020, bewerking gemeente Ede

Scenario's werkloosheid vertaald naar gemeente Ede

Bron: CBS en CPB, 2020, bewerking gemeente Ede

2.4 Doorvertaling economische verwachting CPB naar Ede

Daling werkgelegenheid verwacht

In 2010 waren er in Ede 55.670 banen. In de periode 2010-2019 steeg de werkgelegenheid met 7 procent naar 59.400 banen. In 2019 werd een toename voor 2020 verwacht van 1 procent. Door de coronacrisis is deze verwachting drastisch naar beneden bijgesteld.

Op basis van de vier CPB-scenario's stelde Onderzoeksbureau Panteia een verwachting op voor de werkgelegenheid. Voor Ede is op basis hiervan een doorvertaling gemaakt. Voor scenario 1 werd een contactbeperking van 3 maanden verwacht en een geringe economische impact. Voor scenario 2 (contactbeperking van 6 maanden) wordt een afname verwacht van de werkgelegenheid resulterend in 58.650 banen in 2021. Voor scenario 3 (contactbeperking van 6 maanden) is er een verwachte afname tot 57.050. In scenario 4 (contactbeperking van 12 maanden) wordt de afname van de werkgelegenheid geschat op 6 procent in 2020 en een verdere afname in 2021, waardoor de werkgelegenheid uitkomt op 54.700 banen.

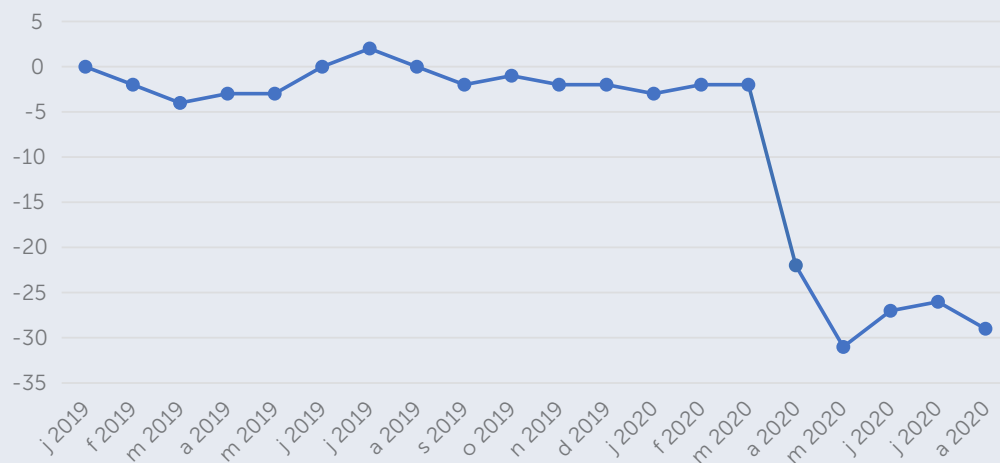
Stijging werkloosheid Ede naar verwachting minder groot dan landelijk

De werkloosheid in Ede was eind 2019 laag, met een werkloosheidspercentage van 2,8 procent van de beroepsbevolking. De scenario's van het CPB zijn doorvertaald voor Ede. De werkloosheid loopt naar verwachting op tot 4,6 procent voor scenario 2 in 2021 en tot 8,7 procent voor het zwaarste scenario, scenario 4.

De werkloosheid is de afgelopen 15 jaar in Ede altijd lager geweest dan in Nederland, gemiddeld 0,7 procentpunt minder. Een eerste analyse van de impact van de coronacrisis op de werkgelegenheid laat zien dat de economie van Ede mogelijk iets minder hard geraakt wordt door werkloosheid, omdat Ede relatief meer werkgelegenheid heeft in sectoren als gezondheidszorg en onderwijs. In deze sectoren is mogelijk nog groei te verwachten. Bovendien heeft Ede relatief minder werkgelegenheid in de grootste krimpsectoren.

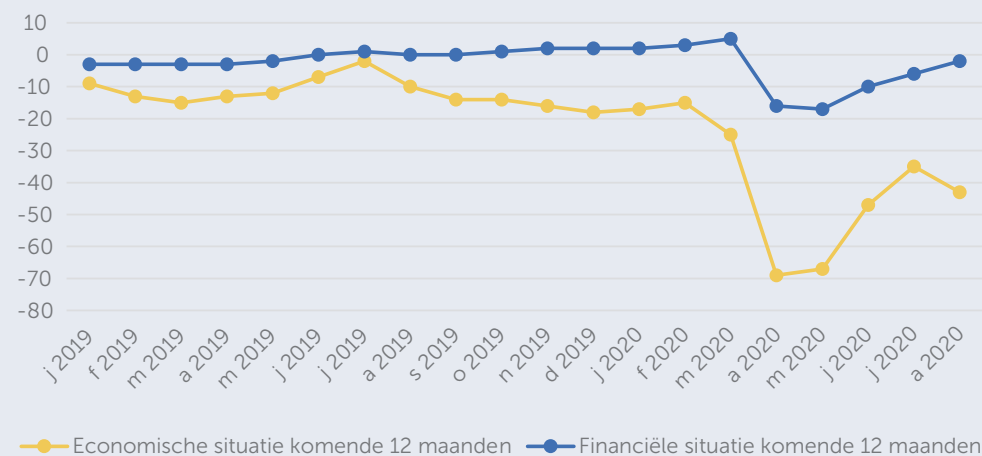
Consumentenvertrouwen in Nederland

Bron: CBS

Deelindicatoren consumentenvertrouwen in Nederland

Bron: CBS

2.5 Consumentenvertrouwen landelijk

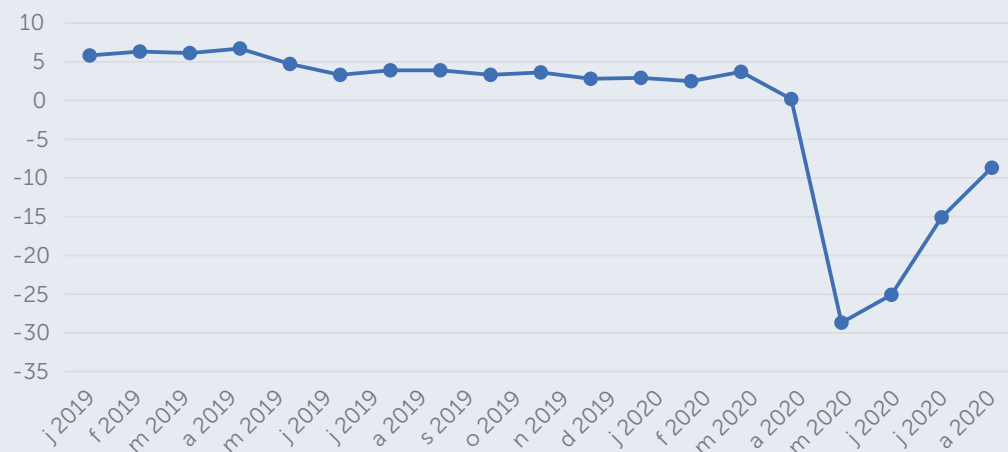
Consumenten opnieuw minder vertrouwen in augustus

Een landelijke peiling van CBS laat zien dat het vertrouwen van consumenten in april een historische deuk opliep. Er is geen reden om aan te nemen dat de cijfers voor Ede sterk afwijken van het landelijke gemiddelde. In mei nam het consumentenvertrouwen verder af. In juni zien we dat consumenten iets minder somber gestemd zijn. De stemming onder consumenten verandert in juli nauwelijks. Met -29 lag het consumentenvertrouwen in augustus ver onder het gemiddelde over de afgelopen twintig jaar (-6).

Het oordeel van consumenten over de economie is verslechterd. De deelindicator economisch klimaat ging in augustus -51 naar -59. Zowel over de economische situatie in de afgelopen twaalf maanden als over die in de komende twaalf maanden waren consumenten pessimistischer dan in juli. De toekomstverwachting over de financiële situatie in de komende twaalf maanden toont sinds mei een licht stijgende trend.

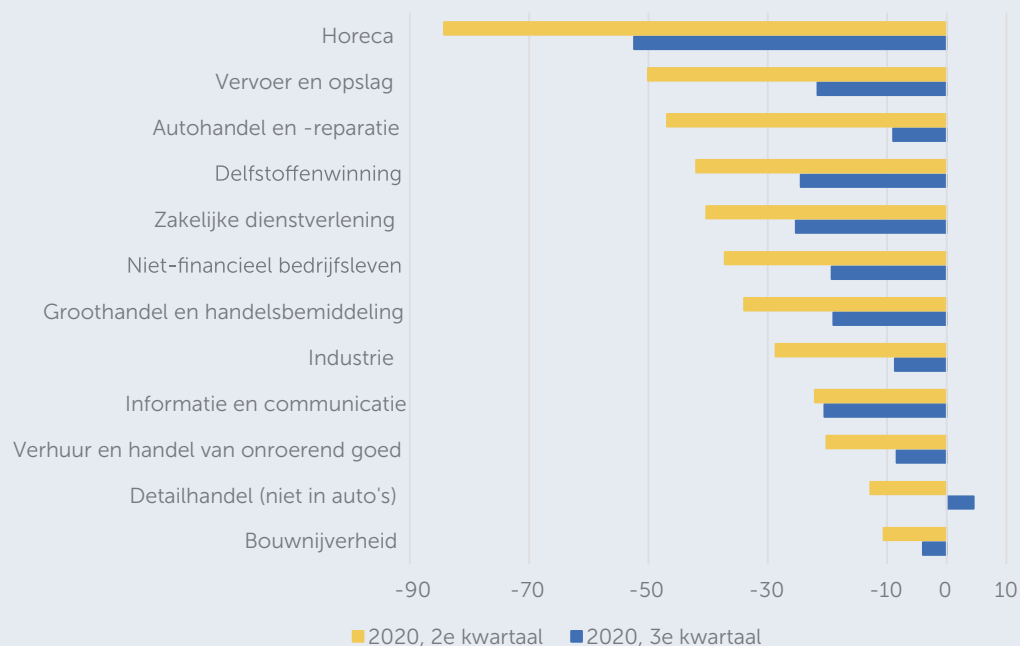
Producentenvertrouwen en ondernemersvertrouwen in Nederland

Bron: CBS

Ondernemersvertrouwen naar de belangrijkste bedrijfstakken in Nederland

Bron: CBS, EIB, KVK, MKB-Nederland, VNO-NCW

2.6 Ondernemersvertrouwen

Producentenvertrouwen herstelt sinds mei

In maart en april was er landelijk een historische daling zichtbaar in het producentenvertrouwen. Het producentenvertrouwen verbeterde vervolgens naar -8,7 in juli. Ondanks de ontwikkeling in de goede richting zijn alle deelindicatoren van het producentenvertrouwen wel nog steeds negatief. Er zijn meer ondernemers die verwachten dat hun productie de komende drie maanden zal afnemen dan ondernemers die een toename van de productie voorzien.

Ondernemersvertrouwen in derde kwartaal minder negatief

De verwachtingen voor het tweede kwartaal zijn sterk gekelderd in alle sectoren. Dit is de sterkste afname ooit gemeten en komt lager uit dan het dieptepunt van de financiële crisis. In het derde kwartaal is voor elke bedrijfstak het ondernemersvertrouwen ten opzichte van het vorige kwartaal juist weer toegenomen. Op de detailhandel na blijft het sentiment nog wel negatief. Het vertrouwen is het sterkst toegenomen bij de autohandel en -reparatie. Sterk verbeterde omzetverwachtingen liggen hieraan ten grondslag. Ook in de horeca is de stemmingsindicator verbeterd (+32), maar zijn ondernemers nog altijd het meest negatief. Per saldo noteerde 90 procent van de ondernemers in deze bedrijfstak een omzetsdaling in het tweede kwartaal ten opzichte van een kwartaal eerder.

Onzekerheid bij Edese ondernemers

De landelijke cijfers in 'sentimenten' zijn herkenbaar voor de Edese situatie. Lokale voorbeelden laten weliswaar veel veerkracht en creativiteit zien, maar de onzekerheid en zorgen over de toekomst zijn eveneens evident. De onzekerheid is ook zichtbaar bij de ontwikkeling en uitgifte van werklocaties in Ede. De animo voor locaties als World Food Center en Food & Business Park is onverminderd groot. Partijen willen zich graag op deze locaties vestigen. De besluitvormingsprocessen laten echter zien dat ondernemers twijfels hebben over de impact op lange termijn: hebben ze extra vierkante meters nodig (voor het waarborgen van voldoende onderlinge afstand, om te anticiperen op toekomstige groei en voor ontmoetingsruimtes) of juist minder (omdat er veel meer zal worden thuisgewerkt). Dit, terwijl de grond ook schaars is. Daarnaast zijn er ondernemers die met hun bedrijf in een onzekere periode zitten en om die reden besluitvorming uitstellen of op de lange baan schuiven. De impact op uitgitecijfers voor Ede zal komende periode duidelijk moeten worden, evenals de mogelijkheden om te anticiperen op de behoeftes van ondernemers.

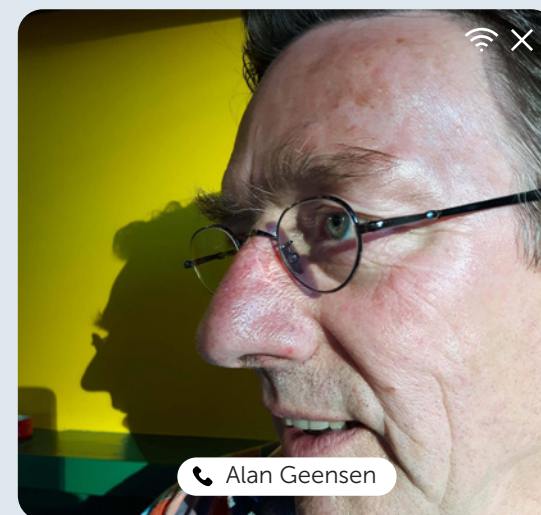
Alan Geensen is algemeen assistent bij Verhuurstad. Verhuurstad organiseert en levert aan (bedrijfs) feesten, beurzen, evenementen en bruiloften.

"Half maart gingen wij van een volle naar een volledig lege agenda. Er stond opeens helemaal niets meer. Dan zit opeens iedereen thuis en staan al onze materialen werkeloos in de opslag. De doodse stilte hield een aantal maanden aan. Dat hadden we nog nooit meegemaakt."

"De kosten lopen door, de inkomsten vallen weg en er is nauwelijks perspectief. Maar al snel komt de creativiteit dan weer los en wil je gewoon verder met je onderneming. We voerden een verbouwing eerder uit dan gepland en leenden een aantal personeelsleden aan andere bedrijven. Ondanks dat is 2020 een economisch rampjaar. Hoewel ik inzie dat het niet anders kan vanwege de volksgezondheid doet dat pijn. Maar mijn vrouw is verpleegkundige op de spoedeisende hulp. De zorgen daar over de pandemie relativeren onze zakelijke problemen weer een beetje."

"Inmiddels zijn kleinschalige evenementen weer mogelijk, maar als bedrijf zijn we ingericht op grote partijen, daar hebben we de materialen en de expertise voor. Wij kunnen ons werk pas doen als we zonder reserves weer bij elkaar durven komen. De komende maanden zal die vraag zich nog steeds niet ontwikkelen en zal ons team dan ook moeten krimpen. Gelukkig kan dat op natuurlijke wijze, maar het is nog altijd impactvol."

"De doodse stilte hield maanden aan"

1.997

aanvragen zijn door Edese bedrijven ingediend voor de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (stand tot en met 20 juli 2020).

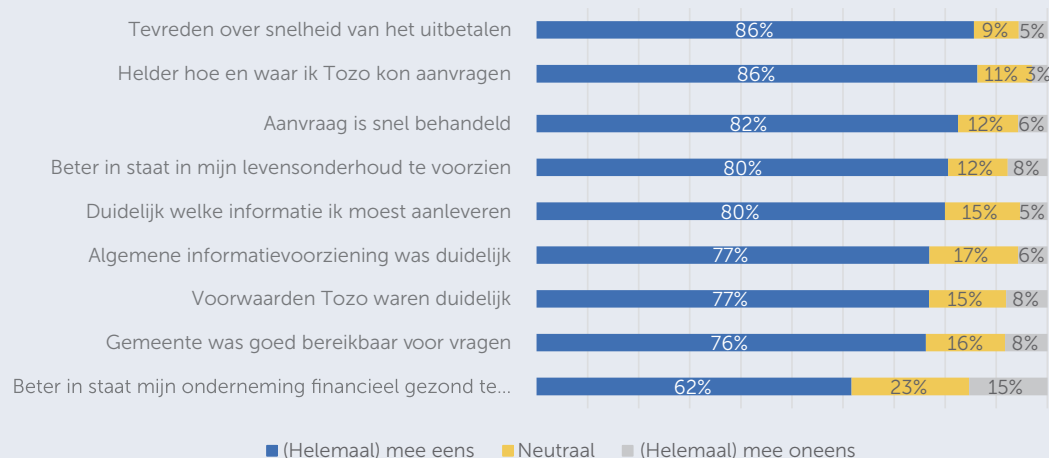
In totaal is er al ruim

6,6 miljoen euro

uitgekeerd.

Ervaringen zelfstandig ondernemers met Tozo-aanvraag, gemeente Ede

Bron: I&O Research

2.7 Beroep op ondersteuning zelfstandig ondernemer - Tozo (1)

Tijdelijke overbruggingsregeling voor zelfstandig ondernemers

Zelfstandig ondernemers, waaronder zzp-ers, hebben vanwege de contactbeperkende maatregelen te maken met inkomstenderving. Zelfstandig ondernemers met financiële problemen kunnen een beroep doen op de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (Tozo), die gemeente Ede uitvoert voor zowel Ede als Wageningen. Ondersteuning kan worden aangevraagd in de vorm van een aanvullende uitkering voor levensonderhoud en/of voor bedrijfskapitaal. De uitkering voor levensonderhoud vult het inkomen aan tot het sociaal minimum.

Bijna 2.000 aanvragen bij gemeente Ede

Tot en met 20 juli dienden Edese bedrijven 1.997 Tozo-aanvragen in. In negen van de tien aanvragen betreft het een algemene uitkering voor levensonderhoud. Vanaf juni geldt Tozo 2 met strengere voorwaarden. De uitgangspunten zijn in principe hetzelfde, met het verschil dat voor Tozo 2 een partnerinkomststoets geldt bij de uitkering levensonderhoud. We zien dat de Tozo 2 aanzienlijk minder vaak aangevraagd wordt. Aanvragers van de Tozo 2 zijn voor het overgrote deel ondernemers die eerder ook gebruik maakten van de Tozo 1, oftewel de 'blijvers' binnen de Tozo regeling. Voor de groep blijvers (117 personen tot eind juni) is de kans groot dat zij zich uiteindelijk gedwongen zullen zien om een beroep op de bijstand te doen. Dat geldt ook voor een deel van de groep die enkel Tozo 1 aanvroeg.

Tozo-aanvragers positief over gemeentelijke dienstverlening

Om inzicht te krijgen in de ervaringen van zelfstandig ondernemers in Ede is in juli 2020 een enquête uitgevoerd onder Tozo-aanvragers. 301 respondenten vulden de enquête in. Voor maar liefst 80 procent van de Tozo-aanvragers heeft corona een (zeer) grote invloed op de financiële situatie.

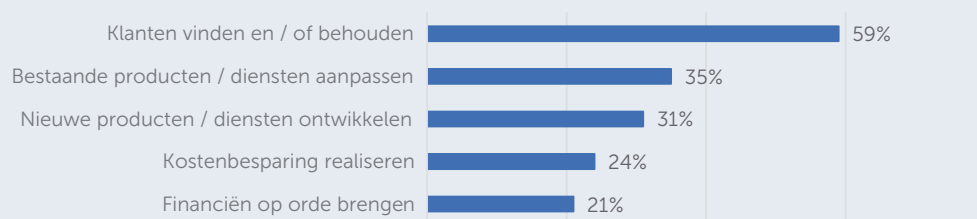
Een grote meerderheid van de Tozo-aanvragers is positief over de dienstverlening rondom de regeling. Het gemiddelde rapportcijfer voor het gehele aanvraagproces voor de Tozo-regeling wordt beoordeeld met een 7,9. Aanvragers waarderen vooral de heldere communicatie en de snelheid van verwerking en betaling. Dankzij de Tozo-regeling is ruim vier op de vijf in staat om (tijdelijk) in haar/zijn levensonderhoud te voorzien. Het financieel gezond houden van de onderneming lijkt minder haalbaar met de Tozo-regeling. Toch geeft een meerderheid (62 procent) aan dat de regeling hierbij (tijdelijk) geholpen heeft.

is het gemiddelde rapportcijfer dat Tozo-aanvragers momenteel geven aan hun leven.

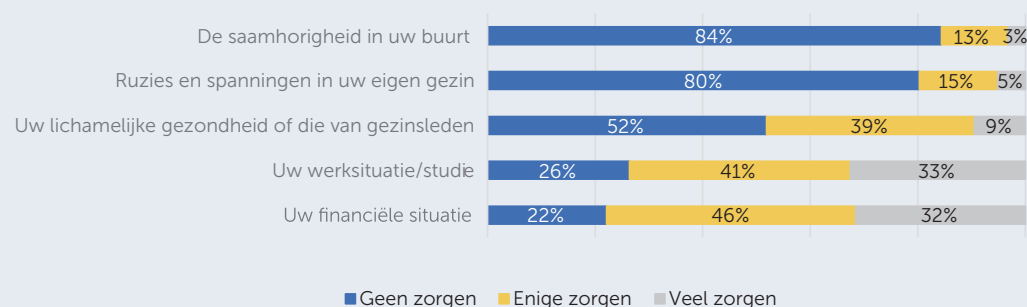
Voornaamste bezigheden tijdens corona binnen zelfstandige onderneming, gemeente Ede

Bron: I&O Research

Zorgen van Tozo-aanvragers, gemeente Ede

Bron: I&O Research

2.7 Beroep op ondersteuning zelfstandig ondernemer - Tozo (2)

Ruime voldoende voor eigen leven op dit moment

Gemiddeld geven Tozo-aanvragers hun leven momenteel een 7,1 (op een schaal van 1-10). Deze groep inwoners geeft - van alle sociaal domein voorzieningengebruikers - het hoogste rapportcijfer. Voor de helft van hen is de huidige score echter lager dan vóór de coronatijd. Ruim 40 procent geeft aan dat de score hetzelfde is als vóór de coronatijd. Voor 10 procent is de score beter.

Klanten vinden en behouden

Voornaamste bezigheden binnen de zelfstandige onderneming in coronatijd zijn het vinden of behouden van klanten (59 procent), bestaande producten/diensten aanpassen (35 procent) en het ontwikkelen van nieuwe producten/diensten (31 procent).

Vooral zorgen over werk en financiën

De meeste Tozo-aanvragers maken zich (veel) zorgen over hun financiële situatie (78 procent) en hun werksituatie/studie (74 procent). De lichamelijke gezondheid van henzelf of van gezinsleden is voor 48 procent een zorg. 20 procent maakt zich zorgen over ruzies of spanningen in het eigen gezin.

Positieve gevolgen

Tot slot heeft voor een deel van de Tozo-aanvragers de coronatijd ook positieve gevolgen. Tijd van bezinning, schonere lucht en meer tijd voor het gezin worden door bijna de helft van de Tozo-aanvragers als positief benoemd. Andere elementen die door ruim een derde worden genoemd zijn: minder files, initiatieven die zijn ontstaan om anderen te helpen, meer tijd voor klussen in huis/tuin en meer beweging in de buitenlucht.

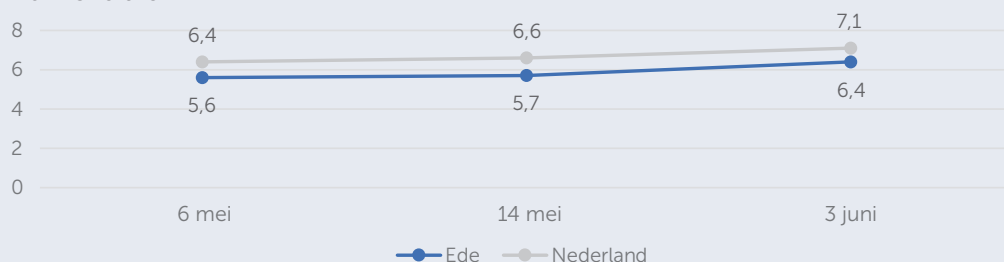
855

aanvragen zijn door Edese bedrijven ingediend voor de Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid.

Er is bijna **44 miljoen euro** uitgekeerd (stand tot en met 10 juli 2020).

Toekenningen NOW-regeling cumulatief per 100 vestigingen, gemeente Ede

Bron: CBS & UWV

Bedrijven die gebruik hebben gemaakt van NOW-regeling

Bron: UWV

	Totaal bedrag	Aantal bedrijven	Gemiddeld
Ede	€ 37.233.227	574	€ 64.866
Bennekom	€ 978.599	69	€ 14.182
Lunteren	€ 2.525.042	116	€ 21.767
Ederveen	€ 352.977	22	€ 16.044
De Klomp	€ 463.140	6	€ 77.190
Harskamp	€ 243.488	23	€ 10.586
Wekerom	€ 192.345	17	€ 11.31
Otterlo	€ 1.137.336	26	€ 43.743
Hoenderloo	€ 585.117	2	€ 292.558
Totaal gemeente	€ 43.711.27	855	€ 51.124

2.8 Beroep op ondersteuning ondernemer - NOW

NOW (Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid)

855 bedrijven uit de gemeente Ede deden tot 10 juli een beroep op de noodhulpregeling NOW. Deze maatregel is bedoeld om werkgevers die te maken hebben met omzetverlies tegemoet te komen. Zij kregen in totaal 44 miljoen euro overgemaakt om tijdens de coronacrisis het loon van hun personeel te kunnen blijven betalen. Het valt op dat in Ede vooral kleinere bedrijven gebruikt hebben gemaakt van de NOW-regeling. Daarbij zijn 33 van de 855 bedrijven goed voor 50 procent van de totale Edese steun.

Het aandeel bedrijven per 100 vestigingen dat in Ede gebruik heeft gemaakt van deze regeling ligt ongeveer 10 procent lager dan het landelijke gemiddelde.

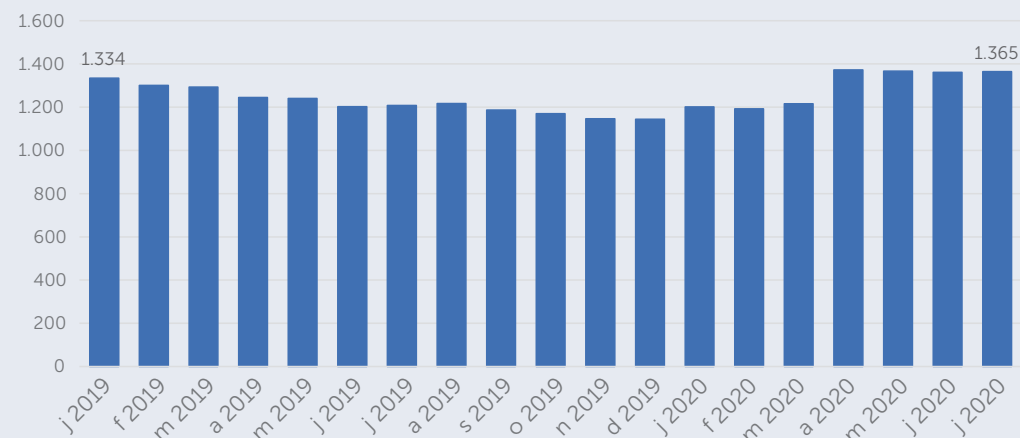
Tijdelijke noodsteun heeft dempend effect

Net als de Tozo-regeling zorgt de NOW-regeling voor een dempend effect op de toestroom naar WW en bijstand. Het noodmaatregelenpakket is echter van tijdelijke aard. Verschillende maatregelen zijn inmiddels verlengd tot 1 oktober 2020 of hebben een opvolger gekregen tot deze datum. Daarna is het de vraag in hoeverre ondernemers nog steeds in zwaar financieel weer verkeren en of er sprake zal zijn van nieuwe verlengingen en/of maatregelen. Afhankelijk van de situatie is de verwachting dat de druk op de WW en de bijstand dan alsnog gaat toenemen. In de volgende editie van de impactmonitor zullen we het gebruik van de financiële noodmaatregelen dan ook zeker blijven volgen.

De volledige lijst met bedrijven die NOW-steun krijgen is [gepubliceerd](#) door RTL Nieuws.

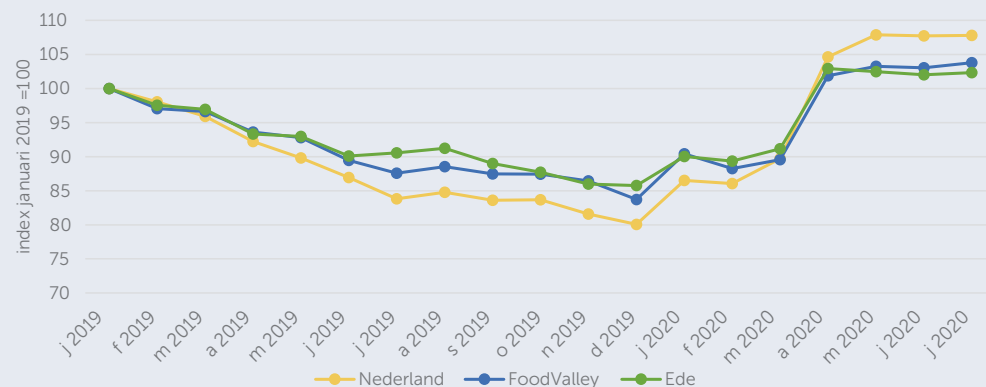
Lopende WW-uitkeringen, gemeente Ede

Bron: UWV Werkbedrijf

Ontwikkeling populatie WW in gemeente Ede ten opzichte van regio en Nederland

Bron: UWV Werkbedrijf

2.9 Werkloosheid

Stijging aantal WW-uitkeringen sinds maart

De Werkloosheidswet (WW) geeft een uitkering aan werknemers die hun baan zijn kwijtgeraakt. Het coronavirus zorgt voor veel spanning en onzekerheid op de arbeidsmarkt. Hoewel veel bedrijven gebruik maken van de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW), waardoor personeel kan worden doorbetaald, is vanaf maart het aantal nieuwe WW-uitkeringen gestegen. Sinds maart is aantal WW-uitkeringen in Ede met 12 procent toegenomen.

Sterke toename jongeren met WW

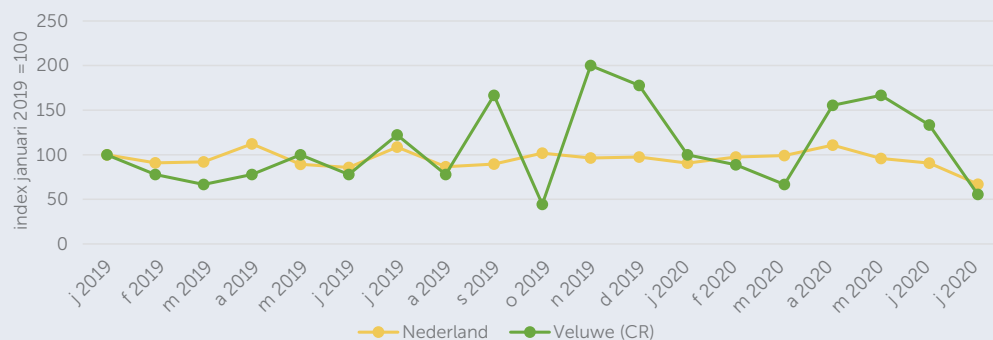
In de eerste periode van de lockdown nam het aantal jongeren in de WW flink toe. Zij hebben vaak recht op drie maanden uitkering of minder. Voor veel jongeren liep hun uitkering dus weer af. Vervolgens verdween de helft van de jongeren in juli uit de WW, niet omdat ze weer werk vonden, maar omdat ze de maximale duur hadden bereikt. In totaal blijft het aantal nieuwe WW-uitkeringen dus hoger dan voor corona.

Stijging WW-uitkeringen in Ede minder groot dan landelijk

In vergelijking met de regio en Nederland is de stijging in Ede minder sterk geweest. De verwachting voor de toekomst is dat de werkloosheid nog geruime tijd zal blijven toenemen.

Faillissementen van bedrijven, instellingen en eenmanszaken in COROP-gebied Veluwe en Nederland

Bron: CBS

35%

van de Edese zelfstandigen heeft niet genoeg reserves wanneer klanten of opdrachten een jaar lang wegblijven.

2.10 Faillissementen

Nog geen duidelijke ontwikkeling in faillissementen

In mei moesten in de regio Veluwe 15 bedrijven hun deuren sluiten, in juni waren dat er 12. De coronacrisis lijkt daarmee nog niet direct terug te zien in het aantal faillissementen.

Van alle uitgesproken faillissementen in Nederland in juni waren de meeste voor bedrijven in de zakelijke dienstverlening en handel. De handel en zakelijke dienstverlening zijn ook de grootste bedrijfstakken in Nederland. Relatief gezien werden er in mei de meeste faillissementen uitgesproken in de horeca.

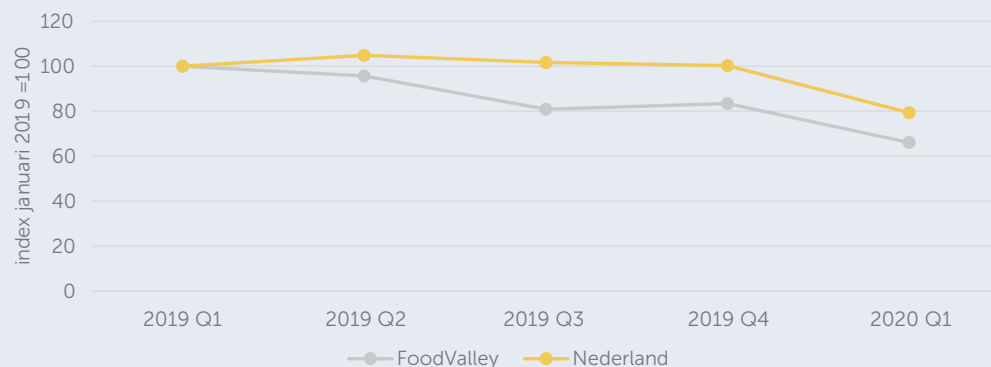
Het economisch bureau van ING verwacht dat dit jaar nog veel faillissementen zullen volgen. De steunmaatregelen van de overheid lijken vooralsnog veel bedrijven overeind te houden. Daarnaast duurt het altijd enige tijd voordat een faillissement is uitgesproken. De gepresenteerde uitgesproken faillissementen vertellen dus maar een deel van het verhaal. Overigens zijn er geen gegevens over mogelijke bedrijfsbeëindigingen, overnames en doorstarts.

Een op drie zelfstandigen houdt hoofd moeilijk boven water als inkomen wegvalt

35 procent van de Edese zelfstandigen heeft niet genoeg reserves wanneer klanten of opdrachten een jaar lang wegblijven. Naar aanleiding van de coronacrisis onderzocht het CBS wat er zou gebeuren als zelfstandigen een tijdlang geen inkomen zouden hebben. Zelfstandigen van 45 jaar of ouder zijn volgens het CBS minder kwetsbaar voor inkomensverlies dan jongere zelfstandigen; de 45-plussers beschikken doorgaans over meer vrij opneembaar vermogen. Deze cijfers komen overeen met het landelijke beeld.

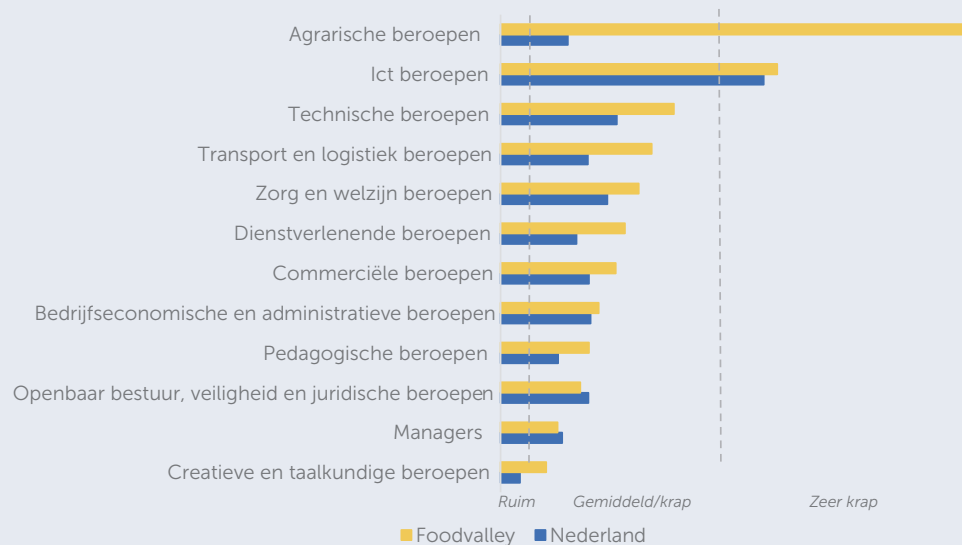
Openstaande vacatures in de regio FoodValley en Nederland

Bron: UWV Werkbedrijf

Spanning op de arbeidsmarkt in de Foodvalley en Nederland

Bron: UWV Werkbedrijf, eerste kwartaal 2020

2.11 Vacatures

Aantal vacatures daalt

Het aantal openstaande vacatures in de regio FoodValley is voor het vierde opeenvolgende kwartaal gedaald. Met een nieuwe crisis in het vooruitzicht is de verwachting dat het tij niet zal keren. Door de verwachte lagere economische groei en waarschijnlijk zelfs krimp, zal het aantal vacatures naar verwachting nog verder afnemen. Bij een lage ofwel negatieve economische groei ontstaan er namelijk minder vacatures doordat bedrijven niet kunnen of willen uitbreiden en door minder dynamiek op de arbeidsmarkt (minder mensen wisselen van baan).

Het aantal nieuwe online vacatures in de regio liet na de invoering van de coronamaatregelen een daling zien. De vacatures vertellen echter maar een deel van het verhaal; lang niet alle vacatures die ontstaan worden online geplaatst. Veel wordt 'achter de schermen' ingevuld. Ook is nog weinig zicht op ontwikkelingen binnen uitzendwerk en werk via detacheringsbureaus. Dit vraagstuk speelt landelijk.

In eerste kwartaal 2020 vooral krapte in ICT en agrarische beroepen

UWV berekent de spanning op de arbeidsmarkt door het geschatte aantal openstaande vacatures te delen door het aantal personen dat op hetzelfde moment korter dan zes maanden WW ontvangt. Wanneer het aantal aangeboden vacatures de vraag naar arbeid (de werkzoekenden) overstijgt hebben we te maken met een krappe arbeidsmarkt. In FoodValley tekent deze situatie zich in het eerste kwartaal van 2020 vooral af in de sectoren ICT en binnen agrarische beroepen.

In september verschijnen cijfers over het tweede kwartaal van 2020. Deze zullen worden verwerkt in de tweede editie van deze monitor.

Parkeeropbrengsten Ede-Centrum 2020 in vergelijking met 2019

Bron: Gemeente Ede

Betaalde parkeerplaatsen Ede-Centrum

(exclusief parkeergarages De Markt en Achterdoelen)

- Bergstraat
- Bunschoterweg
- Bunschoterplein
- Burgemeester van Dijkeplein
- Driehoek
- Kuiperplein
- Maanderweg
- Molenstraat
- Notaris Fischerstraat
- Posthoornstraat
- Raadhuisplein
- Raadhuisplein 'De Doelen'

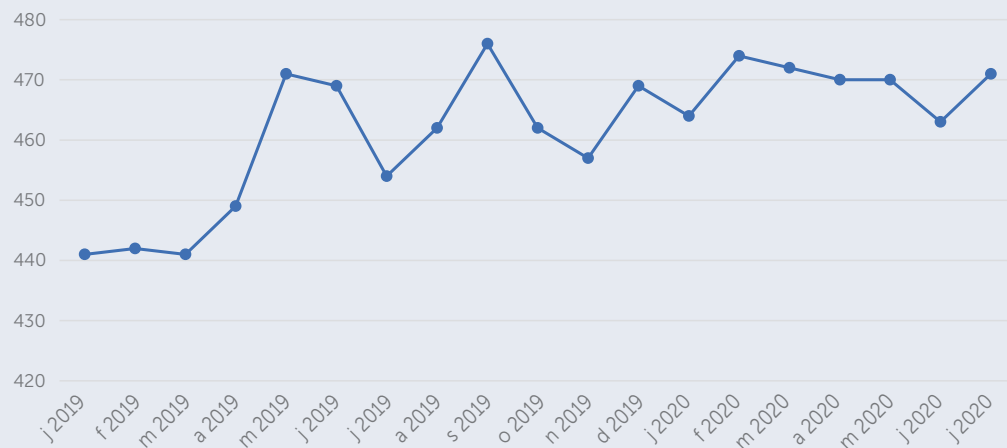
2.12 Bezoek aan Ede-Centrum

Grote daling in aantal bezoekers Ede-Centrum tijdens lockdown

Opbrengsten voor betaald parkeren op gemeentelijke parkeerplaatsen binnen Ede-Centrum zijn een betrouwbare graadmeter voor de mate van bezoek aan Ede-Centrum. In januari en februari 2020 vielen de parkeeropbrengsten - in vergelijking met dezelfde maanden in 2019 - (bijna) een kwart hoger uit. Sinds maart daalden de opbrengsten sterk. Het dieptepunt lag in april 2020. Dit duidt op een grote daling in het aantal bezoekers aan Ede-Centrum. Na versoepeling van de maatregelen kwamen de parkeeropbrengsten in juni 2020 weer in de buurt van het niveau in 2019. Ede-Centrum lijkt weer meer bezoekers aan te trekken sinds de versoepelingen van de coronamaatregelen. Dit is zeker ook het geval tijdens de zomervakantie. Veel Nederlanders kiezen ervoor om vakantie in eigen land en op de Veluwe te vieren.

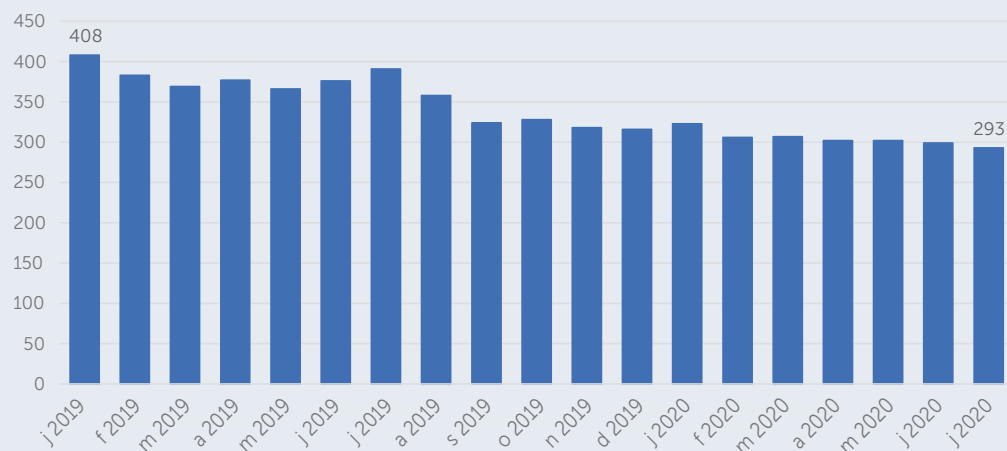
Gemiddelde vraagprijs woningen gemeente Ede (x 1.000)

Bron: huizenzoeker.nl

Aantal aangeboden woningen gemeente Ede

Bron: huizenzoeker.nl

2.13 Woningmarkt

Grote effecten blijven voorsnog uit

De maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus maken dat voor de woningmarkt een onzekere periode aanbreekt. Voorsnog is dit niet terug te zien in de cijfers. Op termijn zouden een lager consumentenvertrouwen in combinatie met inkomenseffecten en oplopende werkloosheid kunnen resulteren in een afzwakking van de woningvraag, wat mogelijk weer doorwerkt in een lager aantal transacties en – als de crisis lang aanhoudt – op de woningprijzen.

Duurdere woningen en minder aanbod

Tot juli is van bovenstaande effecten geen sprake. Huizenprijzen zijn in de loop van 2019 en in het eerste kwartaal van 2020 gestaag verder gestegen, terwijl het aantal transacties van koopwoningen in die periode stabiel is gebleven. Tot en met het eerste kwartaal van 2020 loopt het aantal woningen dat te koop staat terug. De krapte op de Edese woningmarkt neemt toe. In het tweede kwartaal 2020 loopt het niet verder terug, er staan er ongeveer 300 woningen te koop. De keuze op de koopmarkt neemt af.

Woningen worden sneller verkocht

In 2019 was het gemiddeld aantal dagen dat een woning te koop stond duidelijk lager dan in 2018. Ook in de eerste helft van 2020 worden woningen nog steeds sneller verkocht dan in 2018.

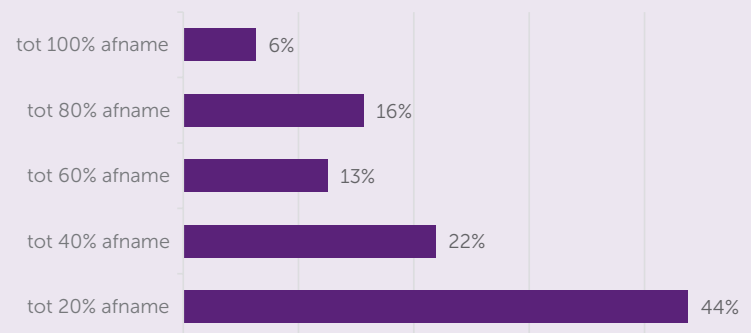
3

Sport en cultuur

Verwachte afname inkomsten Edese sportverenigingen (euro's per maand)

Bron: Enquête Sportservice Ede (april 2020)

15%

van de sportverenigingen verwacht binnen drie maanden niet meer aan financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

3.1 Sport

Sportsector lag lange tijd stil

Sinds het uitbreken van de coronacrisis konden inwoners niet terecht bij sportverenigingen. Voor de organisaties is sprake van aanzienlijke inkomstenderving. Grote onzekerheden voor de sportverenigingen zijn in hoeverre ze in staat zijn om het ledenaantal vast te houden en sponsorgeld kunnen binnenhalen.

Een derde panelleden ervaart verandering in sportactiviteiten in coronatijd

In een recente peiling onder het Edese Inwonerspanel geeft 90 procent van de panelleden aan dat zijn/haar leven nu anders is dan vóór de coronatijd; voor een derde is er iets veranderd op het gebied van sportactiviteiten. Drie kwart van hen ervaart de verandering als negatief. Bijna 40 procent verwacht dat sporten binnen drie maanden weer kan zoals voorheen, 50 procent denkt dat het langer duurt en 10 procent denkt dat het nooit meer wordt zoals voorheen.

Zwembaden voorzien mogelijk halvering bezoekersaantal t.o.v. 2019

De drie Edese zwembaden ontvingen in 2019 bijna 330.000 bezoekers. Recreatief zwemmen was lange tijd niet mogelijk terwijl dit een groot deel van de inkomsten genereert. Voor zwembaden speelt het vraagstuk in hoeverre het aantal abonnementen hetzelfde blijft en in hoeverre het bezoekersaantal weer terugkeert naar het oude niveau. Op basis van een raming in juni 2020 is de verwachting dat een halvering van het aantal bezoekers optreedt in 2020. Zwembad De Peppel en buitenbaden De Vrije Slag Bennekom en Bosbad Lunteren steunen allen af op grote financiële tekorten.

Enquête onder Edese sportverenigingen

In een enquête onder Edese sportverenigingen, die in april 2020 is uitgevoerd, geven vrijwel alle sportverenigingen aan een afname in inkomsten te voorzien vanwege de coronamaatregelen door een afname van inkomsten uit horeca, sponsoring en contributie/ abonnementen. Bijna de helft van de verenigingen verwacht een inkomstendaling tot 20 procent per maand. Een derde voorziet een daling van 20 tot 60 procent en ruim een vijfde van meer dan 60 procent. Eén op de vijf sportverenigingen gaf in april 2020 aan te kunnen blijven voldoen aan de financiële verplichtingen. 15 procent verwachtte destijds binnen drie maanden niet meer te kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen en de resterende twee derde later dan na drie maanden. 35 procent van de Edese sportverenigingen denkt een beroep te doen op de NOW-regeling voor een tegemoetkoming in de loonkosten, of heeft dat al gedaan; 18 procent doet dat misschien nog. In september volgt een herhaling van deze enquête.

Kirsten van Alphen is buurtsportcoach bij Sportservice Ede.

"Wij proberen iedereen in de gemeente in beweging te brengen. Ik ben actief in de dorpen van de gemeente Ede. We bieden sport- en spelmaterialen aan en organiseren zelf activiteiten. Daarnaast hebben we een netwerk van verenigingen en scholen en we sluiten aan bij initiatieven van vrijwilligers in de dorpen."

"Op het moment dat de lockdown kwam, vielen wij eigenlijk stil omdat we eerst moesten kijken wat we nog konden en mochten doen. Gelukkig ontstonden al snel initiatieven online, zoals dagelijkse beweegchallenges op Facebook en Instagram. Onze collega's die zich speciaal op ouderen richten, startten zelfs het televisieprogramma 'Gelderland in beweging' met Omroep Gelderland."

"De sportverenigingen kwamen stil te liggen. Dat betekende geen inkomsten uit baromzet of kaartverkoop. Zij zaten met veel vragen over de herstart. Daarom hebben wij een infopunt ingericht en benaderden we alle verenigingen om te inventariseren wat zij nodig hadden. Naar aanleiding daarvan maakten we een pakket met posters, handzeep en hesjes met het verzoek afstand te houden om te helpen verantwoord op te starten. We bemiddelden ook tussen verschillende clubs. De dansschool kon bijvoorbeeld niet binnen trainen, die was buiten welkom bij een andere sportvereniging. Dat brachten wij samen."

"Ondanks de moeilijkheden brachten de afgelopen maanden ook positieve ontwikkelingen. De samenwerking met de verenigingen is nog hechter en de lijntjes met de gemeente zijn korter. Daarnaast zijn de online lessen een uitkomst voor sommige mensen. Een crisis als deze is heel leerzaam voor onze organisatie."

"De online lessen zijn een uitkomst voor veel Edenaren"

Bezoekerscijfers van enkele Edese culturele instellingen

Bron: Culturele instellingen

Instelling	Bezoekersaantallen	Jaartal
Akoesticum	129.000	2019
Edesche Concertzaal	28.000	2018
Cultura	469.147	2019
Kröller-Müller Museum	405.000	2019
Nederlands Tegelmuseum	9.500	2017
Museum Lunteren	9.500	2017
Museum Deelen	3.000	2018
Kijk en Luistermuseum	10.000	2019
Openluchttheater	10.000	2019

3.2 Cultuur

Culturele sector hard getroffen

De culturele sector is stil gevallen en mag sinds 1 juni weer opstarten. Bibliotheek, musea, bioscoop, concertzaal, theater; alle culturele voorzieningen zowel publiek als privaat zijn gesloten geweest. De instellingen die voor een groot deel van hun inkomsten afhankelijk zijn van kaartverkoop en sponsoring van bedrijven zijn het hardst getroffen. Zo waren het Akoesticum, de Edesche Concertzaal, Cultura en de Edese musea in 2019 goed voor meer dan 1 miljoen bezoekers.

Grote financiële tekorten voorzien

Ook de culturele instellingen maken gebruik van verschillende noodmaatregelen zoals de TOGS en de NOW. Op basis van een raming in juni 2020 wordt het financiële tekort voor de Edese culturele instellingen geschat op 8 ton tot 1 september en op 1 tot 1,5 miljoen voor heel 2020. De financiële gevolgen op de (middel)lange termijn zijn ongewis. Op basis van een enquête onder amateurkunstverenigingen wordt geschat dat de financiële schade voor de Edese amateurkunst in 2020 circa € 225.000 bedraagt.

Het is nog onduidelijk of een theater, bioscoop of concertzaal rendabel kan zijn als 30 procent van de capaciteit benut kan worden. Ook is het de vraag in hoeverre verenigingen als koren en muziekgezelschappen hun activiteiten weer normaal kunnen uitvoeren. Op dit moment worden lidmaatschappen doorbetaald en kunnen repetities weer langzaam opstarten. Richtlijnen worden waar mogelijk al toegepast.

Helpt panelleden ervaart verandering in culturele activiteiten

In een recente peiling onder het Edese Inwonerspanel geeft 90 procent van de panelleden aan dat zijn/haar leven nu anders is dan vóór de coronatijd; voor bijna de helft is er iets veranderd op het gebied van culturele activiteiten. Verreweg de meesten ervaren deze verandering als negatief (86 procent) en een kleine groep als neutraal (14 procent). 15 procent van de panelleden die op cultureel gebied een verandering ervaren, verwacht dat de situatie binnen drie maanden weer wordt zoals voorheen, 70 procent verwacht dat dit langer dan drie maanden duurt en 15 procent verwacht dat het nooit meer wordt als voorheen.

Karel de Krijger is voorzitter van de Edese Oratoriumvereniging COV-Excelsior.

"Half maart waren we met het koor druk aan het repeteren voor de uitvoering van de Matthäus Passion, begin april. Zodra bleek hoe besmettelijk het virus was, hebben we besloten de repetities te onderbreken en het concert af te lasten. Moeilijke beslissingen. Het concert afblazen betekende een strop van twintigduizend euro. Maar de beslissingen gingen ook over mensen: veel solisten en musici moeten het voor hun jaarinkomsten hebben van de drukke passietijd. Dat ging me echt aan het hart."

"Toen we niet meer bij elkaar konden komen, experimenteerden we via Zoom. Een goed alternatief voor het sociale aspect van de repetities, maar niet voor het educatieve aspect. Door de satellietverbinding loopt het geluid namelijk ietsje achter bij het beeld. Heel vervelend als je samen zingt. Toch probeerden we er het beste van te maken. Zo nam de dirigent Youtube-filmpjes op waarin het leek alsof hij voor een orkest stond. Alles om ervoor te zorgen dat mensen thuis konden repeteren."

"Wat me zorgen baart: er hebben relatief veel koorleden opgezegd. Begrijpelijk, want repeteren zonder concert in het vooruitzicht is als trainen zonder wedstrijd. Maar het betekent ook extra inkomstenderving. Bovendien vormt het op termijn mogelijk een gevaar voor de samenstelling en kwaliteit van het koor. De behoefte aan klassieke muziek en zingen zullen altijd blijven. Maar de manier waarop we dat vorm geven zal drastisch veranderen. Zowel sociaal als financieel. Wat dat betreft heeft de crisis veel meer impact op de amateurkunsten dan veel mensen denken."

"Het concert afblazen kostte ons twintigduizend euro"

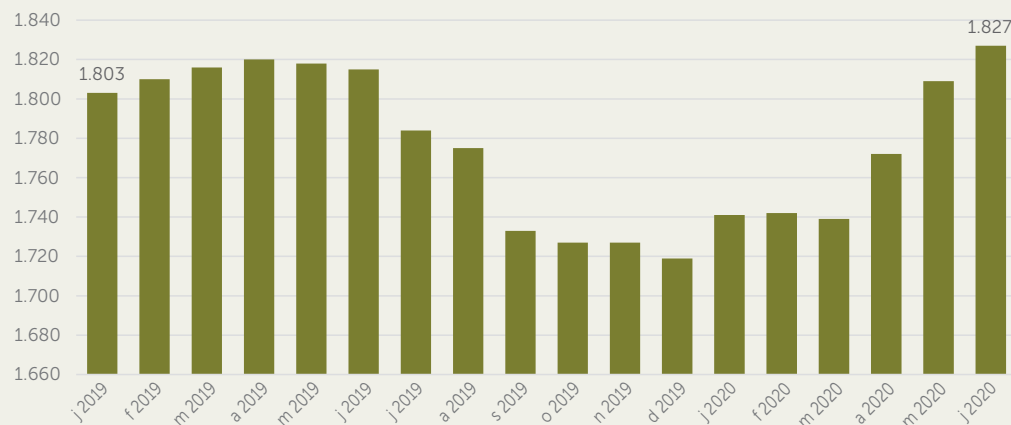
4

Sociaal domein

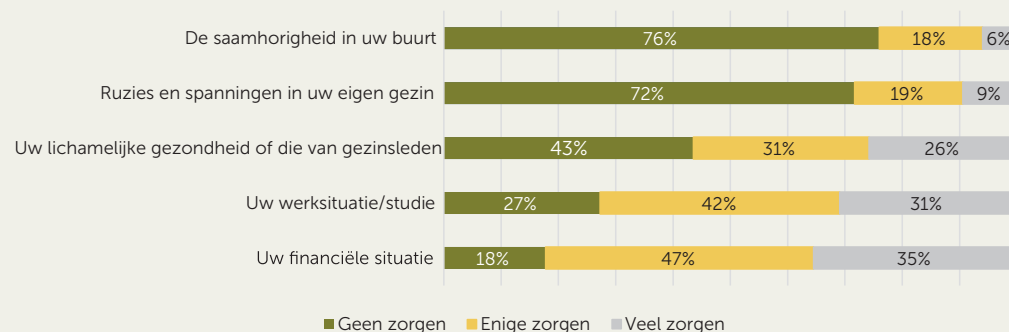
Huishoudens in bijstand in gemeente Ede (Participatiewet, IOAW, IOAZ, excl. Tozo)

Bron: Sociaal domein, gemeente Ede

Zorgen van bijstandsgerechtigden, gemeente Ede

Bron: I&O research

is het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners met een bijstandsuitkering momenteel geven aan hun leven.

4.1 Beroep op ondersteuning inwoners

Bijstandsgroep groeit

Het aantal actieve bijstandsdossiers groeit sinds 2020 maandelijks. De groei van de groep bijstandsgerechtigden lijkt met name het gevolg van een afname van de uitstroom uit de bijstand. Meer mensen zonder financiële buffers melden zich voor inkomensondersteuning. De coronasituatie maakt het (nog) lastiger om uit de bijstand te raken. Mensen die werkloos worden, komen bij voldoende arbeidsverleden eerst een bepaalde periode in de WW. De duur hiervan is afhankelijk van hoe lang iemand gewerkt heeft. Door het beroep op de Tozo, NOW en het recht op WW zal voor een groep inwoners werkloosheid pas later zichtbaar worden in een stijging van het aandeel huishoudens dat beroep doet op de bijstand. Verwachting is dat er in de volgende editie van de Impactmonitor een verdere stijging te zien zal zijn van het aantal huishoudens in de bijstand.

Bij scenario matig herstel stijging van 27 procent in 2022

Bureau Berenschot ontwikkelde een rekentool waarmee gemeenten een inschatting kunnen maken van de mogelijke effecten van de coronacrisis op het aantal bijstandsgerechtigden. Voor het CPB-scenario matig herstel betekent dit voor Ede een groei van het aantal bijstandsgerechtigden ten opzichte van 2019 van 4 procent (1.872) in 2020, 16 procent (2.088) in 2021 en 27 procent (2.286) in 2022. In het geval van een tweede golf zal het aantal bijstandsgerechtigden zelfs met 51 procent ten opzichte van 2019 toenemen in 2022. Dat zou betekenen 2.718 huishoudens.

Bijstandsgerechtigden maken zich zorgen om financiën en werk

De coronacrisis heeft impact op het leven van bijstandsgerechtigden. Inwoners zijn in juli 2020, via diverse kanalen, uitgenodigd om deel te nemen aan een enquête. In totaal hebben 66 bijstandsgerechtigden de enquête ingevuld.

Het gemiddeld rapportcijfer dat bijstandsgerechtigden geven voor hun leven is een 5,9 (schaal van 1 tot 10). Deze groep inwoners geeft - van alle gebruikers van sociaal domein voorzieningen - het laagste rapportcijfer. Voor bijna 40 procent is dit cijfer momenteel lager dan vóór de start van de coronatijd. 47 procent geeft aan dat de huidige score hetzelfde is als vóór de coronatijd. De meeste zorgen binnen deze groep inwoners gaan, zoals te verwachten, over de financiële situatie en de werksituatie of studie. Zowel Tozo-aanvragers als bijstandsgerechtigden hebben de meeste zorgen over deze twee thema's.

Aantal meldingen schulddienstverlening, gemeente Ede

Bron: Sociaal domein, gemeente Ede

4.2 Meldingen schulddienstverlening

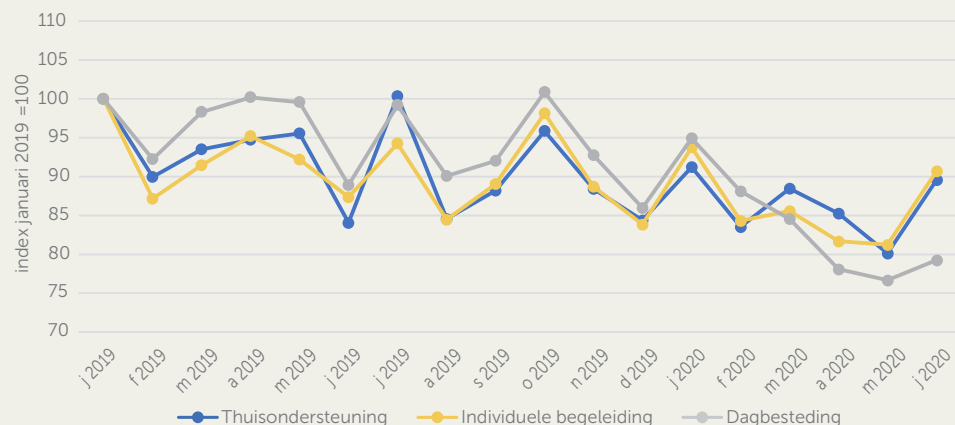
Aantal meldingen voor financiële hulp daalt

De gemeente Ede helpt mensen met schulden, die daar zelf niet toe in staat zijn, om hun financiën weer op orde te krijgen. Het aantal mensen dat een melding doet voor schulddienstverlening is in juni en juli aanzienlijk lager dan daarvoor. Dit komt overeen met het beeld van de vereniging voor schuldhelpverlening en sociaal bankieren (NVVK). Landelijk is gecommuniceerd dat er tot 1 juni van dit jaar geen huisuitzettingen plaats mochten vinden en dat schuldeisers, zoals belastingdienst en nutsbedrijven, coulant moeten zijn in deze periode (waardoor er ook geen deurwaarders aan de deur komen). Hierdoor is de prikkel om direct hulp te zoeken bij een deel van de mensen mogelijk weg, dan wel minder. Verder speelt mee dat schulddienstverlening altijd achterloopt op de economische ontwikkelingen. Inwoners die hun recht op WW verliezen en in een schuldenpositie terechtkomen, proberen vaak eerst zelf hun schulden op te lossen, voordat zij een verzoek tot schulddienstverlening doen. We zien in augustus weer een toename van het aantal meldingen.

De ontwikkeling van het aantal meldingen voor financiële hulp wordt nauwgezet gemonitord. Verwachting is dat er in het einde van 2020 een stijging van het aantal meldingen zal zijn.

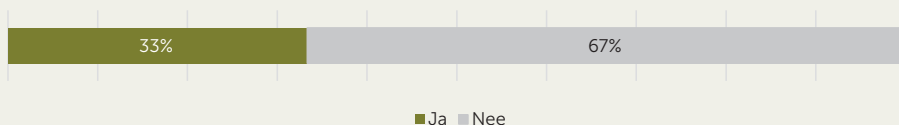
Wmo-ondersteuning: gemiddeld gefactureerd volume per inwoner in gemeente Ede

Bron: Sociaal domein, gemeente Ede

Is er tijdens corona een onderbreking geweest in de Wmo-ondersteuning?

Bron: I&O research

is het gemiddelde rapportcijfer dat Wmo-gebruikers momenteel geven aan hun leven.

4.3 Wmo gebruik en ervaringen

Afname Wmo gebruik

Over de maanden maart, april en mei van 2020 is een daling te zien in geleverde Wmo-ondersteuning. Er is in die maanden vooral voor dagbesteding gemiddeld per inwoner een lager aantal uren door de zorgaanbieders gefactureerd ten opzichte van dezelfde maanden in 2019. Dit duidt erop dat er in deze maanden gemiddeld genomen minder ondersteuning is ingezet. In de maand juni vond enig herstel plaats.

Wmo-ondersteuning is veelal gecontinueerd

Inwoners zijn in juli 2020 uitgenodigd om deel te nemen aan een korte enquête. In totaal vulden 232 Wmo-gebruikers de enquête in. De meerderheid van de respondenten zegt momenteel voldoende hulp en ondersteuning te krijgen. Een derde van de Wmo-gebruikers geeft aan dat er tijdens corona een onderbreking in de zorg/ondersteuning plaatsvond. Dit gebeurde vaak op initiatief van inwoners zelf omdat zij bang waren voor besmettingen. Dit zien we vooral terug bij thuisondersteuning. Begeleiding is vaak anders vormgegeven via telefoon, beeldscherm of in de buitenlucht.

Zorgen over lichamelijke gezondheid

Driekwart van de Wmo-gebruikers (74 procent) maakt zich zorgen over de lichamelijke gezondheid van zichzelf of die van gezinsleden, gevolgd door de werksituatie/studie (46 procent), de financiële situatie (36 procent), ruzies en spanningen in het eigen gezin (27 procent) en de saamhorigheid in de eigen buurt (17 procent).

Waardering voor informele hulp

Ruim vier op de vijf Wmo-gebruikers noemt één of meer positieve elementen van de coronatijd. De hulp van burens, familie, vrienden en/of kennissen wordt door 56 procent als een positief aspect beschouwd. Ook meer rust in de thuissituatie (24 procent), schonere lucht (23 procent), meer beweging in de buitenlucht (23 procent) en tijd van bezinning (22 procent) worden genoemd.

Het gemiddeld rapportcijfer dat Wmo-gebruikers geven voor hun leven op dit moment is een 6,7 (schaal van 1 tot 10). Voor ruim 60 procent is deze score niet veranderd in vergelijking met de periode vóór corona. 10 procent geeft momenteel een hoger cijfer; 28 procent een lager cijfer.

Anke Visserman is regio-directeur van 's Heeren Loo, een instelling die cliënten met een verstandelijke beperking begeleidt.

"De coronacrisis dwong ons van de ene op de andere dag anders contact te houden met cliënten. In plaats van de normale afspraken en dagbesteding moesten we veel bellen en videobellen. Dat ging al snel best goed omdat we al jaren bezig zijn met innoveren van onze digitale middelen en mogelijkheden."

"Ondanks die digitale mogelijkheden, zagen we na een tijdje de vereenzaming toeslaan. Techniek kan menselijke nabijheid gewoon niet vervangen. Daarom zijn we zo snel mogelijk weer gaan wandelen met onze cliënten en ontmoetten we elkaar op anderhalve meter. Dat lukt allemaal vrij redelijk, maar het is ontzettend ingewikkeld de cliënten ook in hun vrije tijd gedisciplineerd te laten leven. Ze hebben veel behoefte aan contact met vrienden, sommigen hebben relaties, dat wordt ze allemaal afgenomen. En het is niet iedereen eenvoudig duidelijk te maken hoe zo'n virus werkt, terwijl ook nog eens niemand weet hoe lang dit gaat duren. Dat is echt dramatisch."

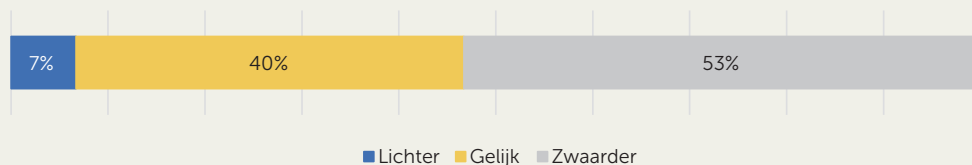
"Voor ons als organisatie is het een financiële strop dat bijvoorbeeld boerderijen waar cliënten werken opeens helemaal afhankelijk zijn van vaste medewerkers. Dat zijn uitgaven waar geen inkomsten tegenover staan. Maar er gebeuren ook mooie dingen tijdens zo'n enorme crisis. Zo hebben we een Facebookgroep opgericht waar cliënten, begeleiders en ouderen actief tips en verhalen uitwisselen. Die veerkracht van onze cliënten vind ik prachtig om te ervaren."

"Ondanks digitale hulpmiddelen zagen we de eenzaamheid toeslaan"

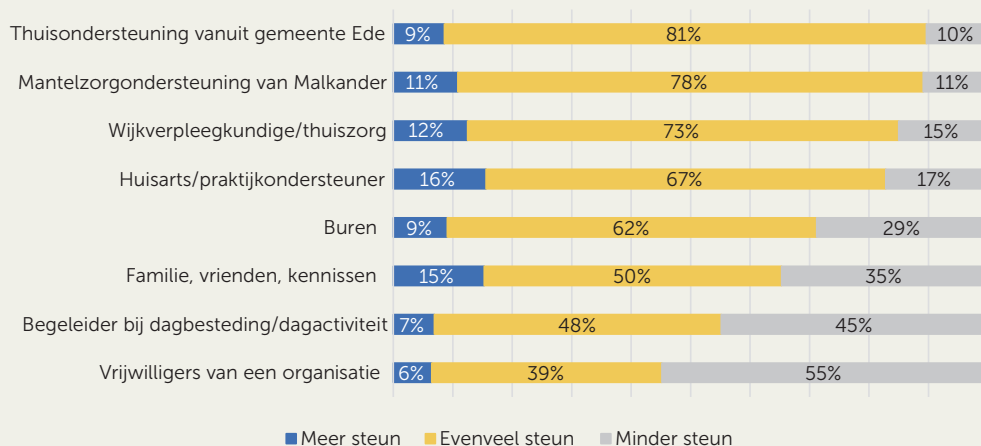
Zwaarte van mantelzorgen momenteel in vergelijking met vóór de coronatijd, gemeente Ede

Bron: I&O research

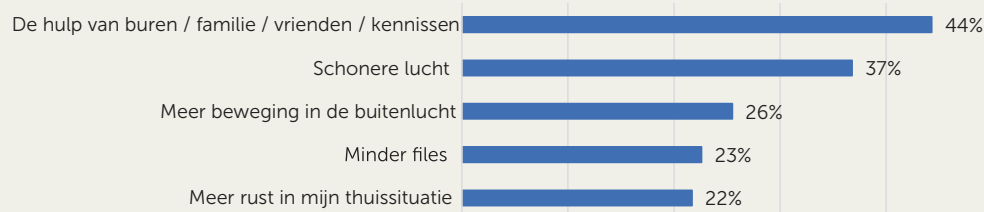
Mate van steun momenteel in vergelijking met vóór de coronatijd, gemeente Ede

Bron: I&O research

Positieve bijkomstigheden volgens mantelzorgers ten tijde van corona, gemeente Ede

Bron: I&O research

4.4 Ervaringen mantelzorgers

Helpt van de mantelzorgers zwaarder belast vanwege corona

In juli 2020 zijn Edese mantelzorgers, via diverse kanalen, uitgenodigd om deel te nemen aan een korte enquête. In totaal vulden 111 mantelzorgers de enquête in. Meer dan de helft van de mantelzorgers vindt de taken momenteel zwaarder dan in de periode vóór corona. Voor 40 procent maakt het geen verschil.

Minder steun van dagbesteding en vrijwilligers

Mantelzorgers geven aan dat zij in de afgelopen periode minder ondersteuning kregen van met name begeleiders bij dagbesteding en vrijwilligers van een organisatie. 23 procent van de mantelzorgers geeft aan dat hun naaste normaliter gebruik maakt van dagbesteding of dagopvang. Voor een overgrote meerderheid (96 procent) is deze ondersteuning onderbroken (geweest) tijdens corona. Ruim 80 procent van hen geeft aan dat het aanbod van dagbesteding/dagopvang tijdelijk is stopgezet vanwege besmettingsgevaar.

Zorg over lichamelijke gezondheid

90 procent van de mantelzorgers maakt zich (grote) zorgen over de lichamelijke gezondheid van zichzelf of van gezinsleden. Dit aandeel is hoog in vergelijking met andere groepen binnen het sociaal domein; 74 procent voor Wmo-gebruikers en 48 procent voor jeugdhulp-gebruikers. Ook het aandeel mantelzorgers dat zich zorgen maakt over ruzie en spanningen binnen het eigen gezin is relatief hoog (43 procent) in vergelijking met Wmo-gebruikers (27 procent) en jeugdhulp-gebruikers (28 procent).

Hulp uit de informele sfeer is positieve bijkomstigheid

Net als Wmo-gebruikers zien mantelzorgers de hulp van bureaus, familie, vrienden en kennissen als positieve bijkomstigheid van de coronatijd.

Het gemiddelde rapportcijfer dat mantelzorgers geven voor hun leven op dit moment is een 6,7 (schaal van 1 tot 10). Voor circa 60 procent is deze score hetzelfde als vóór corona. Een derde noemt de score slechter dan vóór de coronatijd.

Jolien Kohlmann-Bins is bestuurder bij Het Maanderzand, woon- en zorgcentrum in Ede.

"Wij zagen, net als ieder ander, begin maart aankomen dat corona onze kant op zou komen. Op 24 maart werd bij ons de eerste coronabesmetting geconstateerd. In totaal zijn er uiteindelijk tien bewoners besmet geraakt met het virus en is er één bewoner overleden."

"Zodra er een besmetting is, ga je in een soort oorlogsmodus. Je moet de vijand leren herkennen, vóór zijn en te slim af zijn. We richtten direct een kernteam op en zaten er bovenop met strenge maatregelen en accuraat testbeleid. Omdat we direct actie ondernamen en de symptomen leerden herkennen, was er weinig onrust onder de bewoners en de medewerkers. Wat me het meeste bij is gebleven is de saamhorigheid. Omdat tot ons verdriet vrijwilligers en familie niet meer langs mochten komen, moesten we alles samen, voor zover vervangbaar, oppakken. Dat deden we als team heel warm en zorgvuldig. Het voelde als één grote familie."

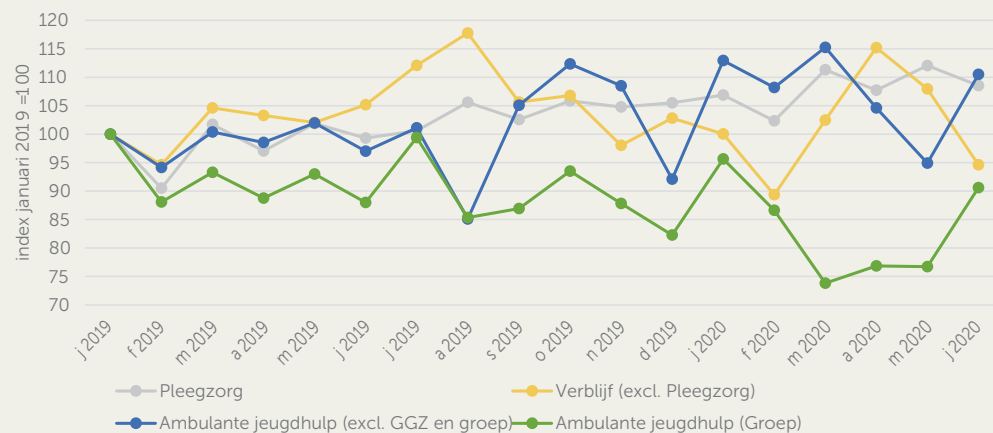
"Doordat we alleen met vaste medewerkers werken, kennen zij de bewoners. Dat was belangrijk en ook prettig tijdens het overleg met de familie. Zij hadden veel vertrouwen dat wij de juiste keuze maakten als we bijvoorbeeld iemand met dementie in quarantaine plaatsten. Dat is heftig en dan is het fijn dat de familie vertrouwt dat we daar zorgvuldig mee omgaan. Er is uiteindelijk één bewoner overleden aan corona, omdat het ziekteproces zo snel ging kon er geen familie meer bij zijn. Hoe die ziekte iemand zo snel zo ziek maakt, dat is verschrikkelijk, ook voor onze verpleegkundigen en verzorgenden. Wij monitorden daarom veelvuldig of zij niet teveel werden belast door de omstandigheden. Ondanks verdriet en heftigheid waren we samen één."

"Het Maanderzand voelde als één grote familie"

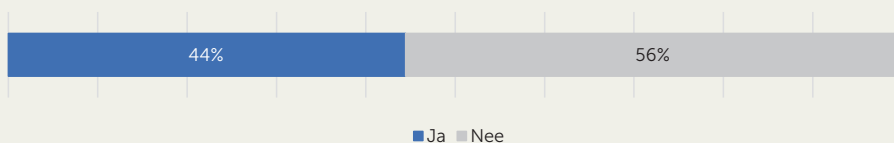
Jeugdhulp: gemiddeld gefactureerd volume per inwoner in gemeente Ede

Bron: Sociaal domein, gemeente Ede

Is er tijdens corona een onderbreking in de jeugdhulp geweest?

Bron: I&O research

is het gemiddelde rapportcijfer dat ouders en jongeren momenteel geven aan hun leven.

4.5 Jeugdhulp gebruik en ervaringen

Minder begeleiding en dagbesteding in groepsverband

Over de maanden maart, april en mei is een daling te zien in de geleverde ambulante jeugdhulp. Daarbij gaat het om begeleiding en dagbesteding in groepsverband. In de periode waarop de coronapandemie op zijn hevigst was, zijn afspraken uitgesteld of kregen op een andere wijze vorm. Veel van de ambulante trajecten zijn tijdens de lockdown periode voortgezet middels beeldbellen.

Jeugdhulp onderbroken voor minder dan de helft van cliënten

Ouders en jongeren die in de eerste helft van 2020 contact hadden met het Toegangsteam Jeugd (TTJ) kregen in juli 2020 een uitnodiging om deel te nemen aan een korte enquête. 45 ouders en kinderen vulden de enquête in. 44 procent van de respondenten geeft aan, dat er een onderbreking is geweest in de aangeboden ondersteuning. Een op de vijf gebruikers van het TTJ ontvangt momenteel minder ondersteuning in vergelijking met de periode vóór corona. Belangrijk om hier op te merken dat het gaat om een relatief kleine groep.

Zorgen over lichamelijke gezondheid

48 procent van de TTJ-gebruikers maakt zich enige zorgen over de lichamelijke gezondheid van zichzelf of die van gezinsleden; 40 procent van de ouders maakt zich zorgen over de opvoeding van hun kind(eren) en een eventuele leerachterstand bij hun kind(eren); 29 procent maakt zich (enige) zorgen over de werksituatie/studie, gevolgd door ruzies en spanningen binnen het eigen gezin (28 procent), de financiële situatie (19 procent) en de saamhorigheid in de eigen buurt (10 procent).

Meer tijd met gezin en rust in thuissituatie

Ruim vier op de vijf TTJ-gebruikers noemt één of meer positieve elementen van de coronatijd. Meer tijd met het gezin wordt door 56 procent als een positief aspect beschouwd. Ook meer rust in de thuissituatie (38 procent), schonere lucht (38 procent), meer beweging in de buitenlucht (36 procent) en tijd van bezinning (31 procent) worden genoemd.

Het gemiddeld rapportcijfer dat TTJ-gebruikers geven voor hun leven op dit moment is een 7,7 (schaal van 1 tot 10). Voor 70 procent is deze score niet veranderd in vergelijking met de periode vóór corona.

Annemieke Teule is plaatsvervangend rector van het Marnix College Ede.

"Het was enorm intensief om de schoolsluiting van maart in goede banen te leiden omdat het zowel op de leerlingen als de docenten veel impact had. Sommige collega's hebben zelf jonge kinderen of kwetsbare familieleden. Die konden niet zomaar schakelen naar een nieuw schema. En voor de leerlingen was het ontzettend lastig dat hun hele sociale leven opeens verdween. Die kinderen houden elkaar gaande, het contact onderling en met hun docenten is wat ze motiveert."

"De sluiting bracht ook een praktische uitdaging omdat we per direct over moesten op online leren. Het was hard werken om dat ineens goed in te richten. Je ontdekt dan ook dat niet alle gezinnen zomaar mee kunnen. Een familie met drie kinderen heeft niet altijd drie laptops waarop ze de lessen kunnen volgen. En sommige leerlingen hebben we toch onder begeleiding op school laten werken, omdat dat gezien hun situatie beter was."

"Wat het voor ons als team extra lastig maakte, is dat we een collega verloren in die periode. Normaal gesproken verwerk je dat als team. Dat zijn momenten waarop we het menselijk contact nóg meer misten. We zijn groepsdieren, we hebben elkaar nodig en digitaal overleg is geen vervanging voor het menselijk contact."

"Het was wel mooi om onze veerkracht te beleven. Dat iedereen zo zijn best deed om het online leren snel onder de knie te krijgen bijvoorbeeld. En hoe goed het overleg met de andere scholen in de omgeving en de ouderraad verliep. Daarnaast merkten we hoe belangrijk ons sociale contact is tijdens zo'n periode. De interactie tussen leerlingen en docenten, met elkaar en onderling, is wat een school bijzonder maakt."

"Digitaal contact is geen vervanging voor menselijk contact"

Noodopvang Ede

Bron: Gemeente Ede, april 2020

1.188

leerlingen maakten gebruik van noodopvang op school (dit is 7,3% van alle leerlingen). Hiervan had 17,6% toegang vanwege een kwetsbare positie (week 16- 2020).

671

kinderen maakten in diezelfde week gebruik van de noodopvang op de kinderopvang, waarbij 65% op de kinderopvang (0-4 jaar) en 35% de BSO (4-13 jaar). Van het totaal aantal kinderen was dit voor 7% vanwege een kwetsbare positie.

598

gezinnen met een vitaal beroep maakten gebruik van noodopvang.

48

extra kinderen maakten gebruik van huiswerkondersteuning via Netwerk Dien je Stad

4.6 Onderwijs en noodopvang

Alle scholen medio maart gesloten

Alle kinderopvang en scholen werden met ingang van 16 maart 2020 plotseling gesloten. Dit had tot gevolg dat het hele onderwijs in korte tijd moest worden omgevormd tot afstandsonderwijs. Kinderen moesten thuis de lessen volgen via de computer. Dit vormde een grote omslag voor zowel scholen, leerlingen als de ouders/ verzorgers.

Basis- en voortgezetonderwijs

Zodra meer bekend was over het virus mochten de basisscholen als eerste op 11 mei hun deuren weer openen, echter voor 50 procent van de tijd en met veel voorzorgsmaatregelen. Op 2 juni volgde het voortgezet onderwijs met een beperkte openstelling. Dit had tot gevolg dat bij het voortgezet onderwijs het landelijke centraal eindexamen verviel. Het diploma werd daarmee op basis van de resultaten van de schoolexamens uitgereikt. Vervolgens openden op 8 juni de basisscholen en kinderopvang volledig hun deuren maar nog steeds onder strikte voorwaarden om zo de risico's op besmetting zo klein mogelijk te houden.

MBO's, hogescholen en universiteiten: les op afstand

Middelbaar beroepsonderwijs, hogescholen en universiteiten waren tijdens de lockdown gesloten en verzorgden ook onderwijs op afstand. Vanaf 15 juni kwam er een verruiming om praktijklessen en toetsing voor leerlingen mogelijk te maken. Onderwijs op afstand bleef de norm.

Noopopvang

Tijdens de lockdown werd noodopvang gerealiseerd voor kinderen van ouders in cruciale beroepen maar ook voor kinderen in een kwetsbare positie. De opvang was beschikbaar in de kinderopvang en op de basisscholen zodat kinderen zoveel mogelijk in hun vertrouwde omgeving terecht konden. De behoefte aan noodopvang steeg naarmate de lockdown vorderde. Echter hoe langer het duurde hoe lastiger dit werd voor deze jonge gezinnen. In het voortgezet onderwijs maakten slechts enkele leerlingen gebruik van de mogelijkheden voor noodopvang.

Mogelijke effecten bij aanhouden contactbeperkende maatregelen

Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) stelt dat als de maatregelen om de volksgezondheid te beschermen langer duren risico's ontstaan op ongelijkheid, grotere verschillen in welvaart en toenemende onderwijsachterstanden. Dit geldt met name voor flexwerkers, ouders met drukke banen, thuisonderwijs en eenoudergezinnen.

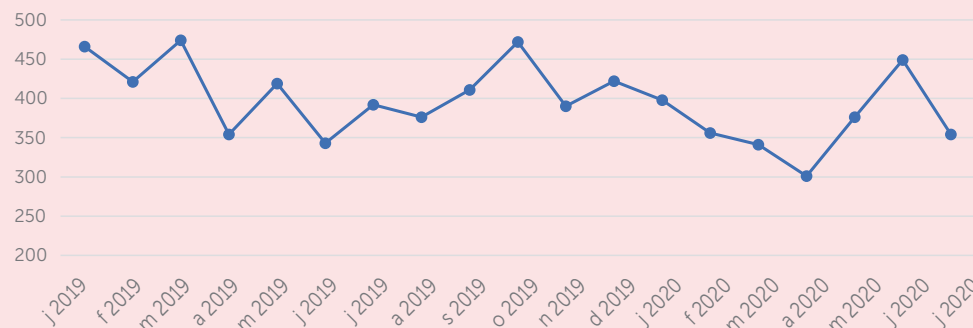
5

Veiligheid en criminaliteit

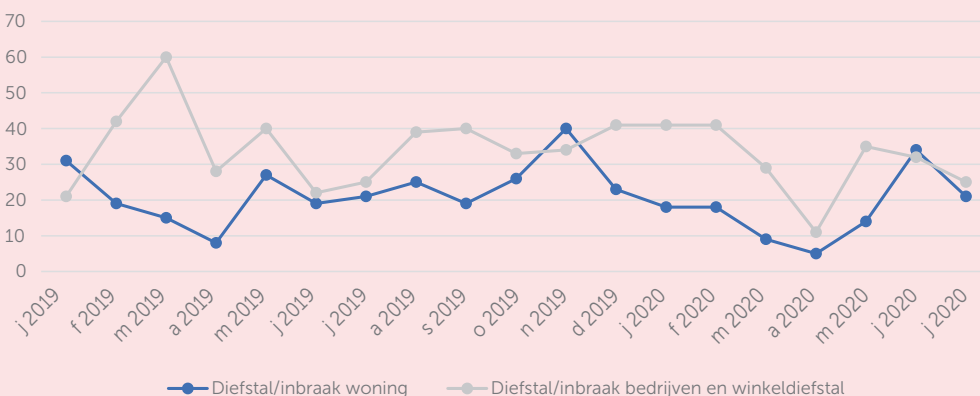
Totaal aantal geregistreerde misdrijven, gemeente Ede

Bron: Politie

Diefstal/inbraak woningen en diefstal/inbraak bedrijven en winkeldiefstal, gemeente Ede

Bron: Politie

5.1 Geregistreerde criminaliteit

Sterke afname geregistreerde criminaliteit tijdens lockdown

Tijdens de lockdown zijn de meeste vormen van geregistreerde criminaliteit sterk gedaald. Sinds de versoepeling van de coronamaatregelen is de geregistreerde criminaliteit tot en met juni wel weer toegenomen. In juli is echter weer een afname te zien.

Inbraak daalt tijdens lockdown, digitale criminaliteit en fraude stijgt

In maart en april 2020 lag het aantal woninginbraken de helft lager dan in maart en april 2019. Het aantal diefstallen/inbraken bij bedrijven en het aantal winkeldiefstallen was in maart en april drie keer zo laag als in dezelfde periode vorig jaar. Sinds de versoepeling van veel coronamaatregelen in mei 2020 neemt het aantal inbraken in woningen en bedrijven weer toe tot het niveau van 2019.

Tijdens de lockdown daalde ook het aantal diefstallen van fietsen en voertuigen, het aantal mishandelingen, vernielingen en verkeersongevallen.

Uit landelijke cijfers blijkt dat digitale criminaliteit en fraude wel sterk stegen in de periode maart tot juni 2020. Ook in Ede was sprake van een forse toename van deze vormen van criminaliteit. In juli trad echter een sterke daling op, zowel landelijk als in Ede.

Carola van Eersel is senior handhaver bij de gemeente Ede.

"Normaal gesproken zijn onze werkzaamheden heel divers. Parkeerproblemen, overlast door jongeren, een burenruzie, dat soort meldingen houden ons bezig. Maar toen in het voorjaar de lockdown werd aangekondigd veranderde alles."

"We moesten controleren of de horeca zich aan de sluiting hield, of de supermarkten werkten volgens de richtlijnen en of het niet te druk werd in bouwmarkten. Er zat veel stress in de samenleving en we kregen te maken met agressieve reacties. De versoepeling van de regels maakte ons werk ingewikkelder omdat ze niet voor iedereen duidelijk waren. Nu de regels weer strenger worden is het helemaal lastig. Als we burgers aanspreken op gedrag dat we een week geleden nog toestonden, staat onze geloofwaardigheid onder druk."

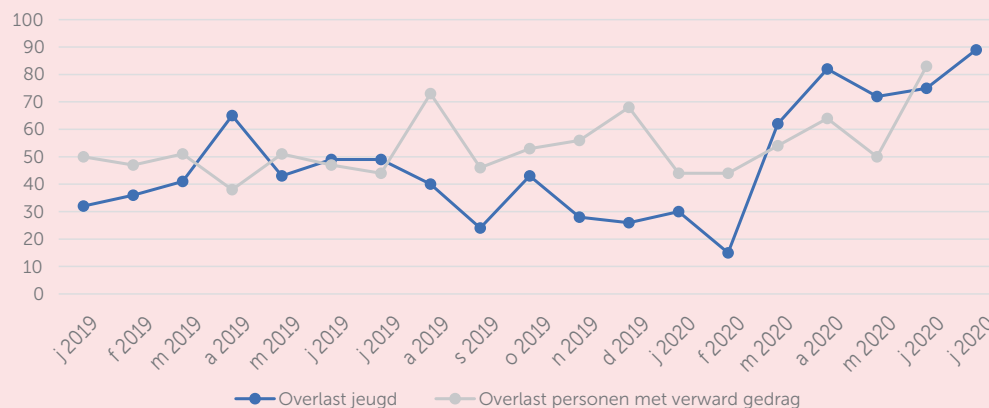
"Om de continuïteit te kunnen garanderen, deelden we het team in tweeën: de leden van team A mochten geen enkel contact hebben met de leden van team B. Zo konden we in het geval van een coronabesmetting in een team altijd nog het andere team inzetten. Dat vroeg veel van onze inzet, dus iedereen zette een tandje bij. Alle verloven werden ingetrokken, vakanties afgezegd. Iedere collega met een kuchje moest thuis blijven terwijl de werkdruk enorm toenam. We draaiden die eerste weken heel lange diensten, maar in het team waren we er voor elkaar. Dat was mooi om te ervaren."

"Alle verloven werden per direct ingetrokken"

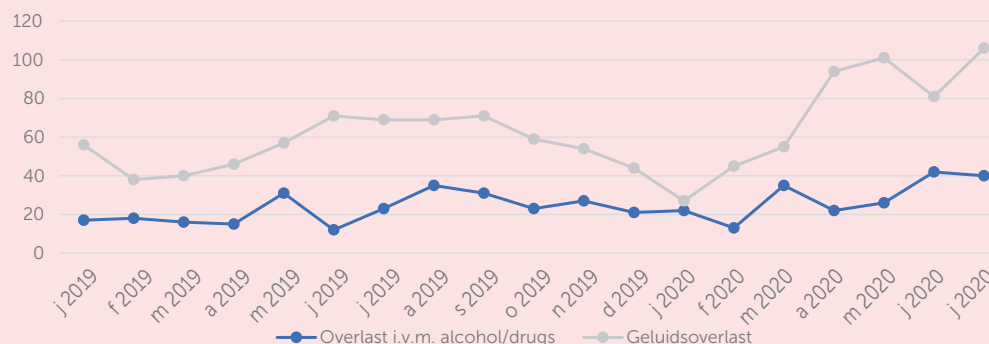
Aantal meldingen overlast jeugd en personen met verward gedrag, gemeente Ede

Bron: Politie

Aantal meldingen overlast i.v.m. alcohol/drugs en geluidsoverlast, gemeente Ede

Bron: Politie

5.2 Overlastmeldingen en veiligheid thuis

Sociale overlast toegenomen tijdens lockdown

In de maanden maart tot en met juli 2020 is het aantal overlastmeldingen toegenomen. Tijdens de lockdown zijn aanzienlijk meer meldingen binnen gekomen over spanningen in de directe leefomgeving, zoals burenruzies, geluidsoverlast en jeugdoverlast. Ook was er een toename te zien van drank- en drugsoverlast, vooral bij jongeren. Onderzoek van het Trimbos Instituut laat zien dat twee vijfde van de gebruikers meer hasj of wiet is gaan gebruiken, overwegend vanuit verveling. Grote excessen zijn uitgebleven.

Na versoepeling coronamaatregelen toename sociale overlast en onrust

Sinds de versoepeling van de coronamaatregelen begin mei is het aantal meldingen van jeugdoverlast verder toegenomen; twee derde meer dan in dezelfde periode in 2019. Ook landelijk is een toename te zien. Een aantal jongeren blijkt het lastig te vinden om zich aan de coronamaatregelen te houden en zij komen steeds meer samen in groepen. Sinds de versoepeling van de coronamaatregelen zijn er signalen van maatschappelijke onrust, zoals onderlinge irritaties. Zaken waar de gemeente alert op blijft. In juni is ook het aantal meldingen van overlast door personen met verward gedrag fors gestegen.

Effecten coronacrisis op huiselijk geweld onduidelijk, vergelijkbare trend als 2019

Bij de start van de lockdown werd gevreesd voor een toename van huiselijk geweld. De cijfers zijn moeilijk te interpreteren, omdat huiselijk geweld vaak niet zichtbaar is. Bovendien is nog niets te zeggen over de effecten van de coronacrisis op langere termijn. Landelijk is vooralsnog geen sprake van een toename van het aantal adviesvragen of meldingen van huiselijk geweld. Uit monitoringsonderzoek van Verwey-Jonker onder kwetsbare gezinnen blijkt dat sinds de coronamaatregelen geen sprake is van toename van spanningen, opvoedstress en geweld. Uit de beschikbare gegevens voor Ede is te zien dat het aantal adviesvragen en meldingen van huiselijk geweld vergelijkbaar is met dezelfde periode in 2019.

Toename afvaldumpingen

In de periode maart-juni was het aantal meldingen van afvaldumping ruim een derde hoger dan in dezelfde periode vorig jaar. Vooral in mei en juni was het aantal meldingen met ruim 300 per maand fors hoger dan in 2019. Dit kan verklaard worden doordat sinds de lockdown veel mensen thuiswerken.

Michaël La Roi is teamleider van het Sociaal Pension dat onderdak biedt aan 34 volwassenen met aanpassings- en gedragsproblemen, vaak samen met psychiatrische problematiek en verslaving.

"Ik begon in februari als teamleider. Dat was dus niet zo'n eenvoudige start. Zeker tijdens deze crisis zou je normaal gesproken extra vaak samen overleggen, maar dat was nu lastig. Het was ontzettend zoeken om tot een goede vorm te komen voor medewerkers en bewoners. We liepen er tegenaan dat veel bewoners weinig netwerk hebben. Veel van hun vrienden zijn gebruikers of dealers. Daarnaast was het lastig alle bewoners ertoe te bewegen genoeg afstand te houden en vaak te wassen. Sommigen zijn alleen maar bezig met gebruiken. Daar moesten we toch afspraken mee maken om samen te wonen en op een gezonde manier ons werk te kunnen doen."

"Bewoners moeten alle sanitair en gemeenschappelijke ruimtes delen. Thuisquarantaine is hier volstrekt onmogelijk. Dus was het zaak het virus zoveel mogelijk buiten de deur te houden. Dat betekende een soort isolatie: geen dagbesteding, vrijwilligers tijdelijk afzeggen en geen bezoek. Een aantal bewoners vond dat niet zo erg, maar anderen hadden last van de eenzaamheid, of ze trokken zich volledig terug op hun kamer uit angst voor besmetting. We zijn in een aantal regels daarom toch langzaam makkelijker geworden om het leefbaar te houden."

"Onze bewoners vormen de onderkant van de maatschappij en dat betekent dat ze veel te maken hebben met gemeentes, uitkeringsinstanties of schudeisers. Het helpt als ze die live kunnen spreken. Digitaal ontmoeten is voor sommigen een grote beperking. Zij zijn minder digitaal vaardig en hebben misschien niet een fatsoenlijke telefoon om mee te videobellen. Daardoor raken ze dieper in de problemen."

"Thuisquarantaine is hier volstrekt onmogelijk"

6

Samenleven

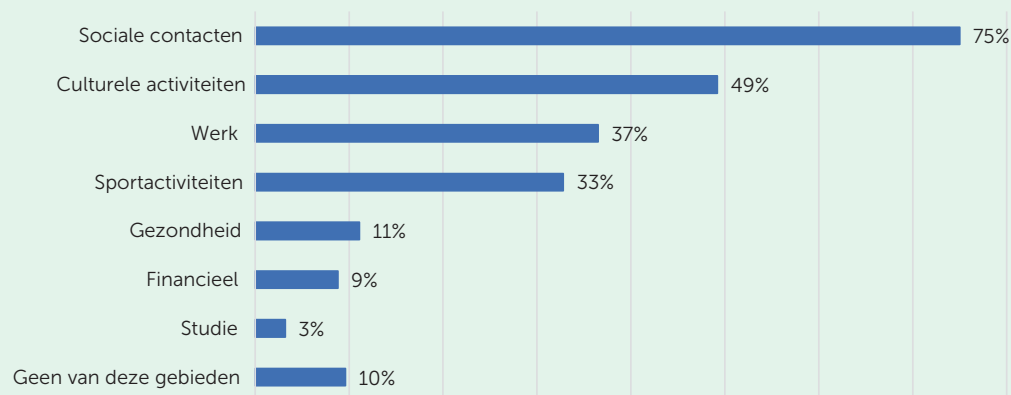

is het gemiddelde rapportcijfer dat panelleden momenteel geven aan hun leven.

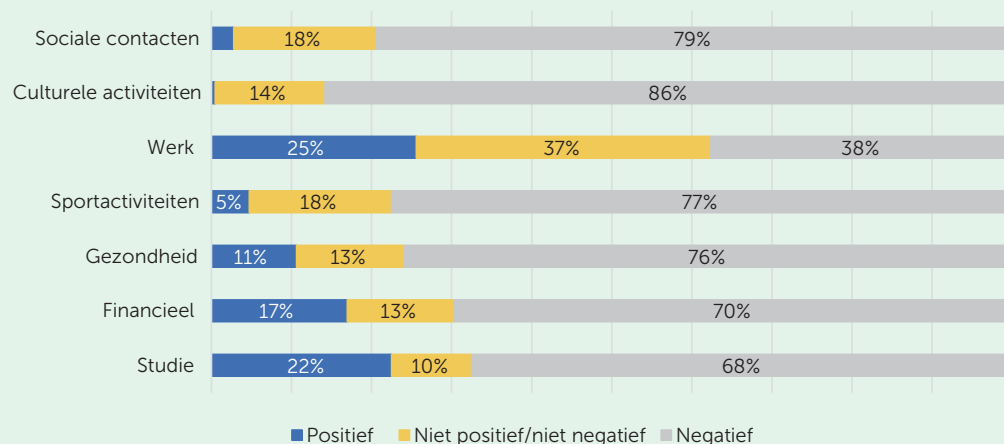
Veranderingen in de volgende gebieden in vergelijking met de periode vóór coronatijd

Bron: Inwonerspanel gemeente Ede

Worden de veranderingen als positief of negatief ervaren?

Bron: Inwonerspanel gemeente Ede

6.1 Samenleven

Inwonerspanel gemeente Ede

Om te achterhalen in hoeverre corona invloed heeft op verschillende leefgebieden van Edenaren kregen leden van het Inwonerspanel gemeente Ede enkele vragen voorgelegd. In totaal namen 1.214 inwoners deel. Het Inwonerspanel vormt een dwarsdoorsnede van de Edese samenleving, maar is geen volledig representatieve afspiegeling van de bevolking; mannen, 65-plussers, hoog opgeleiden en inwoners van Ede-stad zijn oververtegenwoordigd. Het panel telt bovendien relatief weinig jongeren.

Panelleden tevreden met hun leven

Het gemiddeld rapportcijfer dat panelleden geven voor hun leven op dit moment is een 7,8 (schaal van 1 tot 10). Voor twee derde is deze score hetzelfde als vóór corona. Ruim een kwart noemt de score slechter dan vóór de coronatijd. In vergelijking met mantelzorgers, bijstandsgerechtigden en Wmo-gebruikers geven panelleden een relatief hoge score voor hun leven op dit moment.

Coronatijd beïnvloedt met name de sociale contacten

De coronatijd heeft met name invloed op de sociale contacten van panelleden. Drie kwart van hen ervaart veranderingen in sociale contacten ten opzichte van vóór coronatijd. Op het gebied van culturele activiteiten ondervindt circa de helft van de panelleden veranderingen. De minste verandering doet zich voor rondom studie en opleiding. Veranderingen worden door de meeste panelleden als negatief ervaren; dit geldt met name voor veranderingen rondom culturele activiteiten en sociale contacten. Opvallend is dat de veranderingen rondom werk door ruim de helft als positief of neutraal worden ervaren. Dit kan er op duiden dat de panelleden thuiswerken als gunstige bijkomstigheid ervaren.

Edese inwoners wandelen meer en verwachten dit ook te blijven doen

Tijdens de coronaperiode is het reisgedrag van een deel van de Edese inwoners veranderd. Ruim 60 procent reist minder sinds corona. Ook vermijdt een derde het openbaar vervoer en wandelt een kwart van de inwoners meer. Eén op de vijf inwoners geeft aan, dat er geen veranderingen in hun reisgedrag hebben plaatsgevonden. Circa een derde verwacht dat zij in de nabije toekomst meer zullen blijven wandelen en meer thuis zullen blijven werken.

Circa de helft onderneemt meer activiteiten binnen de gemeente Ede tijdens corona

Aan Edese inwoners is gevraagd of zij - als gevolg van de coronatijd - meer activiteiten binnen de gemeente Ede ondernemen. Een derde van de panelleden heeft de afgelopen

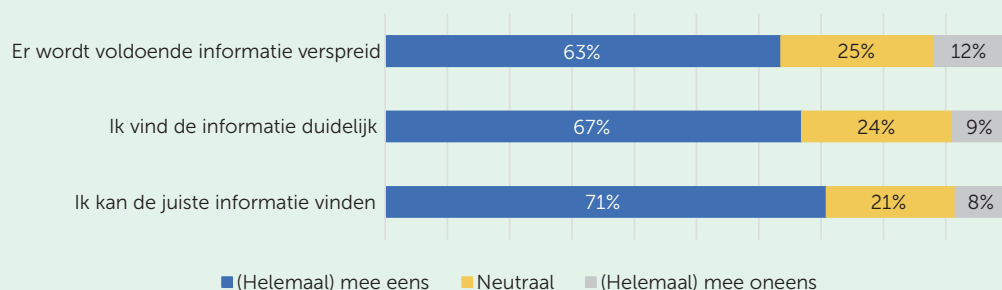
Heeft u tijdens corona meer/andere hulp geboden aan uw naasten?

Bron: Inwonerspanel gemeente Ede

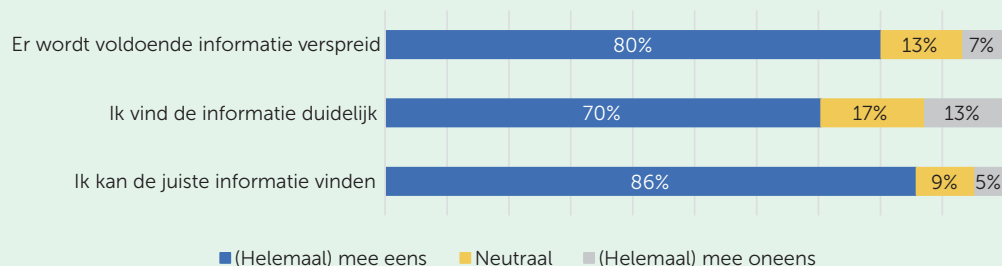
Tevredenheid over de informatievoorziening door gemeente Ede

Bron: Inwonerspanel gemeente Ede

Tevredenheid over de landelijke informatievoorziening

Bron: Inwonerspanel gemeente Ede

tijd meer eten besteld en afgehaald. Een kwart doet vaker dagelijks boodschappen. Bijna de helft van de panelleden is echter niet meer lokale activiteiten gaan ondernemen.

Minder zorgen onder panelleden dan onder Wmo-gebruikers en mantelzorgers

Panelleden maken zich over het algemeen minder zorgen dan Wmo-gebruikers en mantelzorgers. Desalniettemin is de lichamelijke gezondheid van henzelf of van gezinsleden de grootste zorg voor panelleden, evenals voor Wmo-gebruikers en mantelzorgers. Circa 50 procent van de panelleden maakt zich hier zorgen over. Een kwart maakt zich zorgen over de werksituatie of studie. Waar ruim 40 procent van de mantelzorgers zich zorgen maakt over ruzies en spanningen in het eigen gezin, is dit voor panelleden een minder grote zorg (13 procent).

Coronatijd heeft nauwelijks invloed op de financiën binnen het huishouden

Voor het overgrote deel van de panelleden (86 procent) maakt de coronatijd geen verschil in het financieel rondkomen binnen het huishouden. 8 procent vindt het moeilijker om rond te komen; 6 procent lukt het makkelijker om financieel rond te komen.

Schonere lucht en minder files zijn de meest positieve bijkomstigheden

Waar Wmo-gebruikers de hulp van de directe omgeving als meest positieve bijkomstigheid benoemen en jeugdhulp-gebruikers meer tijd met het gezin als meest gunstige bijkomstigheid ervaren, noemen panelleden (65 procent) de schonere lucht als meest positieve bijkomstigheid. Ook minder files (49 procent) en initiatieven die zijn ontstaan om anderen te helpen (39 procent) worden door panelleden als positieve bijkomstigheden van de coronatijd benoemd. Ter vergelijking: 16 procent van de panelleden ervaart de hulp van de directe omgeving als positieve bijkomstigheid.

Een derde biedt meer hulp aan naasten in coronatijd

Circa 30 procent van de panelleden heeft tijdens de coronaperiode meer hulp geboden aan mensen in de directe omgeving die het moeilijk hadden als gevolg van de coronatijd. Deze hulp bestond met name uit het doen van boodschappen en digitaal of telefonisch een praatje maken.

Twee derde positief over de lokale informatievoorziening rondom corona

Twee derde van de panelleden is positief over de informatievoorziening door de gemeente Ede over het coronavirus en de coronacrisis. Zo kan een groot deel de juiste informatie vinden, vindt men de informatie duidelijk en wordt er voldoende informatie verspreid. Het is opvallend dat een relatief groot deel, namelijk 20 tot 25 procent geen oordeel heeft. Mogelijk duidt dit erop dat inwoners vooral gebruik maken van de landelijke informatievoorziening over het coronavirus. Het aandeel inwoners dat het ontevreden is over de lokale en landelijke informatievoorziening is ongeveer even groot.

7

Gebruikte bronnen

Gebruikte bronnen

COVID-19

<u>Indicator</u>	<u>Bron</u>	<u>Laatste meetdatum</u>
Aantal besmettingen	RIVM	20 augustus
Aantal ziekenhuisopnames	RIVM	20 augustus
Aantal sterfgevallen	RIVM	20 augustus

Economie

<u>Indicator</u>	<u>Bron</u>	<u>Laatste meetdatum</u>
Toegevoegde waarde naar bedrijfstak	CBS	Augustus 2020
Verwachtingen economische structuur	UWV	
Economische verwachting landelijk	CPB	Maart 2020
Scenario's werkgelegenheid Ede	CBS en CPB	Maart 2020
Scenario's werkloosheid Ede	CBS en CPB	Maart 2020
(deel)indicatoren) Consumentenvertrouwen	CBS	Augustus 2020
Producenten- en ondernemersvertrouwen	CBS	Juli 2020
Ondernemersvertrouwen naar bedrijfstakken	CBS, EIB, KVK, MKB-Nederland, Augustus 2020	
	VNO-NCW	
Aantal Tozo-aanvragen	Gemeente Ede	20 juli 2020
Ervaringen met Tozo-aanvraag	I&O research	Juli 2020
Gemiddeld rapportcijfer Tozo-aanvragers	I&O research	Juli 2020
Bezigheden zelfstandig ondernemers	I&O research	Juli 2020
Zorgen van Tozo-aanvragers	I&O research	Juli 2020
Aantal NOW-aanvragen	CBS, UWV	10 juli 2020
Aantal bedrijven met NOW-regeling	UWV	10 juli 2020
Lopende WW-uitkeringen Ede	UWV Werkbedrijf	Juli 2020
Ontwikkeling WW regio t.o.v. Nederland	UWV Werkbedrijf	Juli 2020
Aantal faillissementen Veluwe en Nederland	CBS	Juli 2020
Aantal openstaande vacatures	UWV Werkbedrijf	1e kwartaal 2020
Spanning op de arbeidsmarkt	UWV Werkbedrijf	1e kwartaal 2020
Gemiddelde vraagprijs woningen Ede	Huizenzoeker.nl	Juli 2020
Aantal aangeboden woningen Ede	Huizenzoeker.nl	Juli 2020

Cultuur en sport

<u>Indicator</u>	<u>Bron</u>	<u>Laatste meetdatum</u>
Verwachte afname inkomsten sportverenigingen	Enquête Sportservice Ede	April 2020
Ervaringen panelleden sportactiviteiten	Inwonerspanel	Juli 2020
Raming aantal bezoekers zwembaden	Edese zwembaden	Juni 2020

Cultuur en sport vervolg

<u>Indicator</u>	<u>Bron</u>	<u>Laatste meetdatum</u>
% sportverenigingen verwacht binnen 3 maanden niet meer aan financiële verplichtingen te kunnen voldoen	Enquête Sportservice Ede	April 2020
Veranderingen in sportactiviteiten	Inwonerspanel	Juli 2020
Bezoekersaantallen cultuur	Edese instellingen	Juni 2020

Sociaal domein

<u>Indicator</u>	<u>Bron</u>	<u>Laatste meetdatum</u>
Aantal huishoudens in de bijstand	Gemeente Ede	Juni 2020
Zorgen van bijstandsgerechtigden	I&O research	Juli 2020
Rapportcijfer bijstandsgerechtigden	I&O research	Juli 2020
Aantal meldingen schulddienstverlening	Gemeente Ede	Juni 2020
Wmo: gefactureerd volume per inwoner	Gemeente Ede	Juni 2020
Onderbreking in Wmo-ondersteuning	I&O research	Juli 2020
Rapportcijfer Wmo-gebruikers	I&O research	Juli 2020
Jeugdhulp: gefactureerde zorg per inwoner	Gemeente Ede	Juni 2020
Onderbreking in jeugdhulp	I&O research	Juni 2020
Rapportcijfer jeugdhulp-gebruikers	I&O research	Juni 2020
Zwaarte van mantelzorgen tijdens corona	I&O research	Juni 2020
Mate van steun vanuit omgeving	I&O research	Juni 2020
Mantelzorgers: positieve bijkomstigheden	I&O research	Juni 2020

Veiligheid en criminaliteit

<u>Indicator</u>	<u>Bron</u>	<u>Laatste meetdatum</u>
Aantal geregistreerde misdrijven	Politie	Juli 2020
Diefstal/inbraak woningen, bedrijven, winkels	Politie	Juli 2020
Aantal afvaldumpingen	Gemeente Ede	Juli 2020

Samenleven

<u>Indicator</u>	<u>Bron</u>	<u>Laatste meetdatum</u>
Rapportcijfer Inwonerspanel	Inwonerspanel Ede	Juli 2020
Veranderingen in leefgebieden	Inwonerspanel Ede	Juli 2020
Positieve of negatieve veranderingen	Inwonerspanel Ede	Juli 2020
Veranderingen in reisgedrag	Inwonerspanel Ede	Juli 2020
Positieve bijkomstigheden van coronatijd	Inwonerspanel Ede	Juli 2020
Lokale activiteiten	Inwonerspanel Ede	Juli 2020
Hulp geboden aan anderen	Inwonerspanel Ede	Juli 2020
Tevredenheid over informatievoorziening	Inwonerspanel Ede	Juli 2020

Colofon

Edese Impactmonitor COVID-19 is een uitgave van gemeente Ede

Samenstelling en eindredactie

Kenniscentrum Strategie & Regie, gemeente Ede

Vormgeving

Studio Paul Bergman

Interviews

Variatio Tekstbureau

Disclaimer

Bij het samenstellen is de grootst mogelijke zorgvuldigheid nagestreefd. Toch kan de informatie in deze uitgave niet juist of onvolledig zijn. Gemeente Ede is hiervoor niet aansprakelijk.

